

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

II) Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser. Ny följd. 2.

ÅREN

1861—1865.

SÖDERMANLANDS LÄN.

1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet.

Ehuru någon annan anmärkningsvärd förändring i afseende å länets *indelning* under ifrågavarande femårsperiod icke inträffat, än att Lunda och Kila socknar i Jönåkers härad, hvilka förut utgjort ett kyrkoherdesamhälle, till följd af Kongl. Maj:ts nådiga beslut den 17 Juni 1860 numera, efter Prosten och Ordens-Ledamoten Fr. Fröbergs år 1864 inträffade död, blifvit i nämnda hänseende åtskiljde och utgöra hvar sitt sjelfständigt pastorat, har likväl Konungens Befallningshafvande, enär den i förra underdåniga berättelsen meddelade redogörelsen för länets särskilda fördelningar icke fullständigt upptager alla de förhållanden, som härvid förekomma, ansett sig nu böra i ett sammanhang redogöra för länets indelning och de oregelbundenheter, som dervid förete sig.

Inom Södermanlands län, hvars *areal* beräknas till ungefär 66 qvadratmil, deraf omkring 7 utgöra vattendrag, äro belägna 6 *städer* med egen jurisdiktion, nemligen: Nyköping, Strengnäs, Thorshälla, Eskilstuna, Mariefred och Trosa, samt en *köping*, Malmköping, som i judicielt hänseende lyder under Willättinge Härads-Rätt. Det innehåller vidare 4 *fögderier*, af hvilka det första omfattar Jönåkers, Rönö och Hölebo härader, det andra Oppunda och Willättinge, det tredje Öster- och Wester-Rekarne samt det fjerde Åkers, Daga och Selebo härader. Hvardera häradet utgör ett *länsmans-distrikt*, med undantag af Oppunda härad, der trenne Länsmän äro anställda.

I afseende å lagskipningen är länet indeladt i tvänne *domsagor*, nemligen Konungadömet, omfattande första och andra fögderierna, samt Lifgedingets, omfattande tredje och fjerde fögderierna.

I kyrkligt hänseende tillhör länet Strengnäs stift och indelas i 90 *socknar*, jemte 7 stadsförsamlingar, med tillsammans 88 *kyrkor*. Utom dessa af kommunerna underhållna tempel finnas tvänne *kapell*, ett vid Stjernholm i Nicolai socken och ett vid Högsjö i Westra Wingåkers socken, hvilka underhållas af nyssnämnda egendomars ägare, och der gudstjenst, till följd af enskild öfverenskommelse med vederbörande Presterskap, några gånger årligen förrättas *). Sedan Kila socken blifvit afskiljd från Lunda kyrkoherdesamhälle inne-

*) I sammanhang med reglering af presterskapets löneförmåner inom Nyköpings vestra stads- samt Nicolai landsförsamlingar har det blifvit presterskapet såsom en embetspligt ålagdt att hålla gudstjenst äfven i Stjernholms kapell, och vederbörande Konsistorium fått sig i nåder anbefaldt att vidtaga erforderliga åtgärder för kapellets upplåtande till regelmessig gudstjenst.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. H, Kungl. Maj:ts befallningshavandes femårsberättelser, jämte Sammandrag för åren ... på Nådigaste befallning utarbetat och utgivet af Statistiska centralbyrån – Stockholm, 1863-1912.

Täckningsår: 1856/60-1901/05 = N.F., [1]-10.

Kungl. Maj:ts befallninghavande i Stockholms stad och i rikets 24 län avger underdåniga femårsberättelser av statistiskt innehåll.

Berättelserna består av två avdelningar.

Första avdelning består av följande rubriker:

- 1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet**
- 2. Innevånare**
- 3. Näringar**
- 4. Kommunikationsanstalter och varubyten**
- 5. Kameralförhållanden**
- 6. Politi.**

Andra avdelning är en tabellbilaga.

Statistiska centralbyrån samlar in och utger ett sammandrag för hela riket av samtliga femårsberättelsernas huvudsakliga innehåll.

Föregångare:

Kongl. maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... – Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Underdånig berättelse	1-22.
1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet.....	1.
2. Innevånare.....	2.
3. Näringar.....	4.
Tab. Litt. A. Frivilliga folkbeväpningen.....	4.
4. Kommunikations-anstalter och varubyten.....	12.
5. Kameralförhållanden.....	15.
6. Politi.....	16.
Tabellbilagor	23-36.
Tab. N:o 1. Folkmängd.....	23.
Tab. N:o 2. Jordbruk.....	24.
Tab. N:o 3. Boskapsskötsel.....	25.
Tab. N:o 4. Skogshushållning.....	25.
Tab. N:o 5. Dödade rofdjur.....	26.
Tab. N:o 6. Husdjur dödade af rofdjur.....	26.
Tab. N:o 7 a. Grufvor, bruk, fabriker och manufaktur-inrättningar år 1865.....	27.
Tab. N:o 7 b. Handtverkare och idkare af annan näring år 1865.....	28.
Tab. N:o 8. Allmänna vägar, gästgifverier och skjutsning.....	29.
Tab. N:o 9 a. Sjöfart, år 1865.....	29.
Tab. N:o 9 b. Handlande, år 1865.....	30.
Tab. N:o 10 a. Hemman och jordlägenheter m. m. å landsbygden.....	30.
Tab. N:o 10 b. Jordområde och egendomar i städerna.....	31.
Tab. N:o 11. Laga skiften, åren 1861-1865.....	31.
Tab. N:o 12. Krono-uppbörden.....	32.
Tab. N:o 13. Sparbankerna.....	34.
Tab. N:o 14. Fattigvården.....	35.

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

II) Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser. Ny följd. 2.

ÅREN

1861—1865.

SÖDERMANLANDS LÄN.

1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet.

Ehuru någon annan anmärkningsvärd förändring i afseende å länets *indelning* under ifrågavarande femårsperiod icke inträffat, än att Lunda och Kila socknar i Jönåkers härad, hvilka förut utgjort ett kyrkoherdesamhälle, till följd af Kongl. Maj:ts nådiga beslut den 17 Juni 1860 numera, efter Prosten och Ordens-Ledamoten Fr. Fröbergers år 1864 inträffade död, blifvit i nämnda hänseende åtskiljde och utgöra hvar sitt sjelfständigt pastorat, har likväl Konungens Befallningshafvande, enär den i förra underdåniga berättelsen meddelade redogörelsen för länets särskilda fördelningar icke fullständigt upptager alla de förhållanden, som härvid förekomma, ansett sig nu böra i ett sammanhang redogöra för länets indelning och de oregelbundenheter, som dervid förete sig.

Inom Södermanlands län, hvars *areal* beräknas till ungefär 66 qvadratmil, deraf omkring 7 utgöra vattendrag, äro belägna 6 *städer* med egen jurisdiktion, nemligen: Nyköping, Strengnäs, Thorshälla, Eskilstuna, Mariefred och Trosa, samt en *köping*, Malmköping, som i judicielt hänseende lyder under Willättinge Härads-Rätt. Det innehåller vidare 4 *fögderier*, af hvilka det första omfattar Jönåkers, Rönö och Hölebo härader, det andra Oppunda och Willättinge, det tredje Öster- och Wester-Rekarne samt det fjerde Åkers, Daga och Selebo härader. Hvardera häradet utgör ett *länsmans-distrikt*, med undantag af Oppunda härad, der trenne Länsmän äro anställda.

I afseende å lagskipningen är länet indeladt i tvänne *domsagor*, nemligen Konungadömet, omfattande första och andra fögderierna, samt Lifgedingets, omfattande tredje och fjerde fögderierna.

I kyrkligt hänseende tillhör länet Strengnäs stift och indelas i 90 *socknar*, jemte 7 stadsförsamlingar, med tillsammans 88 *kyrkor*. Utom dessa af kommunerna underhållna tempel finnas tvänne *kapell*, ett vid Stjernholm i Nicolai socken och ett vid Högsjö i Westra Wingåkers socken, hvilka underhållas af nyssnämnda egendomars ägare, och der gudstjenst, till följd af enskild öfverenskommelse med vederbörande Presterskap, några gånger årligen förrättas *). Sedan Kila socken blifvit afskiljd från Lunda kyrkoherdesamhälle inne-

*) I sammanhang med reglering af presterskapets löneförmåner inom Nyköpings vestra stads- samt Nicolai landsförsamlingar har det blifvit presterskapet såsom en embetspligt ålagdt att hålla gudstjenst äfven i Stjernholms kapell, och vederbörande Konsistorium fått sig i nåder anbefaldt att vidtaga erforderliga åtgärder för kapellets upplåtande till regelmessig gudstjenst.

håller länet numera 60 *pastorater*, fördelade på 10 *prosterier*, som dock icke öfverallt sammanfalla med länsindelningen.

Så väl i afseende å den judiciella, som administrativa och kyrkliga fördelningen förekomma åtskilliga *oregelbundenheter*, hvilka från äldre tider qvarstå, så att nemligen:

torpet Nysäter inom Westra Wingåkers socken i alla afseenden samt $\frac{1}{2}$ mantal Haddtorp med dertill hörande torpet Haddmoen inom samma församling i administrativt hänseende höra till Askers socken i Örebro län;

$4\frac{1}{4}$ mantal af Gryts socken i Daga härad lyda under Willåttinge Härad-Rätt;

$\frac{3}{8}$ mantal Jälund, beläget å Hyltingeö i Hyltinge socken och Willåttinge härad, i kyrkligt hänseende tillhör Gryt socken och i judicielt Daga härad;

$\frac{1}{2}$ mantal Akaren, $\frac{1}{2}$ mantal Grupptorp och $\frac{1}{4}$ mantal Barrsjön höra, enligt jordeboken, till Lilla Malma församling, men i ecklesiastikt och kameralt afseende till Dunkers socken, hvaremot $\frac{1}{4}$ mantal Sjöandan, ehuru beläget inom sistnämnda socken, likväl tillhör Lilla Malma kommun;

å Stålbåga bruks f. d. rekognitionsskog belägna $\frac{1}{2}$ mantal Bastraten eller Bastbråten och $\frac{1}{2}$ mantal Stora Svartbäcken, jemte torpen Fagerhäll eller Fagelhäll, Målarstugan, Hullt, Basshult och Ärlabäcken i Dunkers socken och Willåttinge härad i kameralt hänseende höra till Ärila socken inom Öster-Rekarne härad och i judicielt under sistnämnda häradsrätt;

hela Ärja socken, $15\frac{1}{2}$ mantal af Strängnäs socken och en mindre del af Åkers socken, belägna inom Åkers härads gräns, likväl lyda under Selebo Härad-Rätt;

$\frac{1}{2}$ mantal Lindön, beläget i Härads socken, i kyrkligt hänseende tillhör Fogdö socken;

torpet Hallingön i sistnämnda socken, i afseende å sina kyrkliga förhållanden hör till Ängsö socken i Westmanland;

hemmanen Bro och Glastäppan, hvartdera $\frac{1}{4}$ mantal, belägna i Öfver-Enhörna socken, höra i fråga om sina kyrkliga angelägenheter till Ytter-Enhörna församling, hvaremot $\frac{1}{2}$ mantal Kalfsund och $\frac{1}{4}$ mantal Marlåth inom sistnämnda socken i enahanda hänseende tillhöra Öfver-Enhörna kyrkosamhälle;

Bårbo socken, belägen inom Jönåkers härad, är annex till Råby församling i Rönö härad;

Wrena socken inom Oppunda härad är annex till Halla församling i Jönåkers härad; och att

af Klosters och Forss sammanslagna församlingar, hvilka med Eskilstuna stad bilda ett pastorat, den förstnämnda är belägen inom Öster-Rekarne och Forss inom Wester-Rekarne härad.

Hvad länets naturbeskaffenhet i allmänhet beträffar, har Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande ingen annan förändring att i underdånighet anmäla, än den, som kan vara en följd af en rastlöst fortgående odling af jorden och de företag, som i sådant afseende ägt rum till sänkning af sjöar eller torrläggning af vatten-dränkt mark, men hvarom Eders Kongl. Ma:ts Befallningshafvande i sammanhang med redogörelsen för jordbruksnäringen blir i tillfälle att vidare sig i underdånighet yttra.

2. Innevånare.

Tab. N:o 1. Vid redogörelsen för *folkmängden* har Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande hittills alltid följt *mantalslängderna*, och då äfven nu från samtliga Magistraterna och fögderierna inom länet inkommit folkmängdsuppgifter, för hvarje år meddelade efter förhållandet vid nästföregående mantalsskrifning, har Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som till begagnande vid uppgörandet af tabellen N:o 1 fått sig från Kongl. Statistiska Central-Byrån tillsända folkmängdsuppgifter enligt de af vederbörande presterskap afgifna redogörelser, likväl ansett sig böra fortfarande lägga mantalslängderna till grund för den redovisning för folkmängden, som samma tabell afser, helst mantalsskrifningen utan tvifvel säkrast angifver den vid tillfället befintliga folk-

mängden i orten. Då emellertid en jämförelse emellan dessa olika uppgifter icke torde sakna intresse, har Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande trott en sådan här böra inrymmas.

Folkmängden i länet	1861.	1862.	1863.	1864.	1865.
enligt presterskapets uppgifter	127,909	128,718	130,589	132,614	133,900
enligt mantalslängderna	126,903	128,002	129,192	130,872	132,475
Skilnad, hvarmed de senare understiga de förra.....	1,006	716	1,397	1,742	1,425

Vid 1860 års slut utgjorde folkmängden *å landet*, enligt mantalslängderna, 113,149 och *i städerna* 12,381, eller tillsammans 125,530 personer, och hade således vid 1865 års slut ökats med 6,945 personer, motsvarande 5,53 procent, deraf 5,732 personer, eller 5,07 procent, belöpa sig på landet, och 1,213 personer, eller 9,80 procent, på städerna. Vid jämförelse med förhållandet under föregående qvinqvennie till och med 1816 visar sig, att folkökningen under ifrågavarande femårsperiod varit i starkt tilltagande, så att, då nativitetsofverskottet inom länet för hvarje af de föregående qvinqvennierna varit, efter procentberäkning, betydligt större, än den verkliga folkökningen, har under åren 1861—1864, efter hvilken tid officiella uppgifter angående födde och döde ännu icke kommit Konungens Befallningshafvande tillhanda, förhållandet varit omvänt. Det vill således synas, som de förut talrika utflyttningarne, särdeles af tjenstfolk, till hufvudstaden med ingången af förevarande femårsperiod i väsendtlig mån upphört, eller ock motsvarats af tilltagande inflyttningar från andra orter. Synnerligen anmärkningsvärdt förekommer härvid, att detta förändrade förhållande i afseende å folkmängdstillväxten uteslutande afser landet, hvarest tillökningen åren 1856—1860 uppgick till endast 1,90 procent, men under perioden 1861—1865 till 5,07 procent, hvaremot i städerna denna tillväxt, som åren 1856—1860 utgjorde 12,09 procent, under påföljande femårsperiod nedgått till 9,80 procent.

I afseende å *folklynnnet* är ingenting annat att tillägga, hvad Konungens Befallningshafvande uti senast afgifna underdåniga berättelse derom yttrat, än att uppgiften om befolkningens obenägenhet för rättegångar vinner ytterligare bekräftelse af H. Exc. Herr Justitie-Stats-Ministerns hittills utkomna embetsberättelse. Deraf inhemtas nemligen, att antalet tvistemål, som vid domstolarna gjorts anhängiga, fortfarande varit i förhållande till folkmängden lägre i Södermanlands län än i något annat, och vid jämförelse med förhållandet inom hela Riket visar sig en högst anmärkningsvärd skilnad. Af antalet tvistemål, som vid domstolarna inom detta län varit anhängiga, belöpte sig år 1859 ett på 258 personer och år 1863, det sista, för hvilket redogörelse i detta hänseende blifvit officiellt meddelad, ett på 287 personer, då deremot uppgiften för hela Riket upptager år 1859 ett på 88 personer och år 1863 ett på 98 personer.

Folkundervisningen utgör fortfarande föremål för en stigande omsorg, och församlingarna visa sig i allmänhet benägna till rätt betydliga uppoffringar för folkskoleväsendets ordnande. Så hafva, med föranledande af stadgandet i 40 § af Kongl. Förordningen angående kyrkostämna, samt Kyrko- och Skolråd den 21 Mars 1862, Westra Wingåkers, Julita, Bettna och Strengnäs landsförsamlingar sökt och erhållit nådigt tillstånd att till uppförande af skolhusbyggnader upptaga amorteringslån till belopp af respektive 45,000—12,000—1,800—4,000 Riksdaler Riksmünt, och inom förstnämnda socken finnes nu redan ett skolhus inom hvarje af församlingens 11 rotar. Erfarenheten torde redan hafva ådagalagt, att den verksamhet, Folkskoleinspektörerne utöfvat, visat sig gagnande ej blott för åstadkommande af lämpliga undervisningslokaler, utan äfven och företrädesvis med hänseende till undervisningens ändamålsenliga ordnande, men deras allvarligaste bemödanden för befrämjande af det vackra ändamålet skulle dock föga uträtta, derest de icke understöddes af ett varmt nit och intresse hos dem, som inom församlingarna hafva sig anförtrodt det närmaste inseendet och vården om denna viktiga angelägenhet.

Hvad Konungens Befallningshafvande i sin föregående underdåniga berättelse yttrat i fråga om *sedligheten* och det *aftagande bruket af rusgifvande drycker*, har Konungens Befallningshafvande den tillfredsställelsen att finna bekräftadt af erfarenheten under den tid förevarande berättelse afser.

Det lyckliga förhållande, som förut är vordet omförmäldt i afseende å tvistemålens relativa antal, företeer sig äfven fortfarande vid jmförelsen emellan de för brott och förseelse anklagade och dömda personer, å ena, samt folkmängden å andra sidan. Hans Excellens Herr Justitie-Stats-Ministerns embetsberättelser innehålla nemligen, att

	1859.	1860.	1861.	1862.	1863.
i hela Riket kom en sakfälld på.....	90.	90.	84.	»	92 personer.
i » länet » » » »	124.	127.	165.	»	198 »
hvaraf på landet » » »	358.	349.	580.	»	651 »
och i städerna » » »	18.	19.	23.	»	28 »

Föregående underdåniga berättelse ådagalade en fortgående minskning i brottens antal bland befolkningen på landet, men ett motsatt förhållande med hänseende till städerna. Den nu lemnade redogörelsen framställer den mera glädjande företeelsen af ett i förhållande till folkmängden oafbrutet aftagande i brottmålnens antal så väl på landet som i städerna.

Att antalet *häktade* personer varit i jemnt stigande under förevarande femårsperiod, så långt förhållandet är officiellt känt, skulle vara oförklarligt, derest icke denna sorgliga företeelse vore gemensam för hela Riket. Att en eller annan provins derifrån utgör undantag bevisar endast, att de eljest, såsom det synes, allmänt verkande orsakerna ännu icke hunnit dit sprida sitt inflytande. De häktades antal inom länet utgjorde år 1861: 145, 1862: 179, 1863: 207 och 1864: 248.

De i förra underdåniga berättelsen omförmälda tvenne *Jägare-Gillen* anställa fortfarande årligen målskjutningar och gagna i öfrigt genom den sorgfälliga uppmärksamhet, som af dem egnas åt jagtens vårdande i allmänhet.

Tab. Litt. A. Att idén om den frivilliga *folkbeväpningen* inom länet vunnit en betydlig utbredning ådagaläggas af följande tabell Litt. A.

I afseende å *byggnadssättet* får Konungens Befallningshafvande endast underdånigst åberopa, hvad derom i senast afgifna underdåniga berättelse blifvit anfördt.

3. Näringar.

A) *Jordbruk*. B) *Boskapsskötsel*. Åkerbruket, som af alla länets näringar frambringa de värdefullaste alstren samt lemnar sysselsättning och uppehälle åt det största antalet personer, är följaktligen det för pro-

Tab. Litt. A.

Frivilliga folkbeväpningen.

År	Aktiva medlemmar af skarpskytte-corpser med öfverbefalhafvare.				Antal korporal-skaper.	Antal kompanier.	G e v ä r.		Inkomster.	Utgifter.	Beloppet af utdelade målskjutnings-premier	
	Tillhörande 1:a beväringssklassen.	Tillhöriga öfriga beväringssklasser.	Icke beväringsskyldige.	Summa.			Kronan tillhöriga.	Föreningen tillhöriga.			af statsmedel.	af andra tillgångar.
1861.....	—	—	—	80	4	1	—	48	—	—	—	—
1862.....	11	63	115	189	8	2	100	114	1,256	1,028	—	15
1863.....	39	188	306	533	23	5	470	211	6,213,99	5,305,47	20	53
1864.....	91	288	600	979	45	10	922	231	5,182,98	3,021,23	95	165
1865.....	140	354	791	1,285	60	15	1,341	237	8,798,29	6,549,84	333	168

vinsen viktigaste näringsmedlet, hvars utveckling och förkofran utgör det hufvudsakligaste vilkoret för ett stigande allmänt välstånd. Val hafva under större delen af ifrågavarande femårsperiod konjunkturerna för landtbruket ej mindre än för industrien i allmänhet varit ogynnsamma, men dessa missgynnande förhållanden torde dock, åtminstone hvad detta län beträffar, haft föga annan verkan, än att i någon mån sakta den fart, hvarmed jordbruket under föregående årtionde så hastigt utvecklade sig. Årsväxten har under den tid, som nu afses, 2:ne år varit god, 1 år fullt medelmåttig och 2:ne nära medelmåttig, men äfven dessa 2:ne år lemnade öfverskott utöfver ortens eget behof af jordbrukets alster. *Spanmålspriserna* hafva visserligen i allmänhet varit låga, vexlande emellan 2,53 och 3,93 för en kubikfot hvete, 1,62 och 3,1 för en kubikfot råg, 1,44 och 2,30 för en kubikfot korn samt 0,89 och 1,27 för en kubikfot hafra *), men ladugårdsprodukterna, deraf öfverskottet för länet icke är ringa, deremot stått i högt värde. Der jordegendomen icke varit förvärfvad mot hufvudsakligen lånade penningar och till öfverdrifvet högt pris, i hvilket fall den höga räntefot, som under den senare tiden varit gällande, verkat ruinerande på innehafvaren, har den jordbrukande landtmannen också kunnat icke blott bibehålla sitt välstånd, utan äfven öka detsamma. Kronoutsylder och kommunalutgifter, hvilka senare stigit till relativt höga belopp, hafva i allmänhet å bestämda tider ingått utan några anmärkningsvärda rester, lagsökningsmålen, sedan längre tid tillbaka lägre än i något annat län, har endast obetydligt ökats och uppgick år 1864 till 1,632 nummer **), det högsta antal, som något år under femårsperioden gjorts anhängige, och exekutiva auktioner å fastigheter på landet, då sådana förrättningar någon gång förekomma, väcka uppmärksamhet för deras sällsynthet. Att åter antalet konkurser under de sista åren betydligt stigit, torde snarare vara en följd af den nya lagstiftningen rörande konkursmål, än härleda sig från en tilltagande eller mera utbredd fattigdom. Emellertid företer sig äfven i sistnämnda hänseende den med afseende å tidsförhållandena lika anmärkningsvärda som glädjande omständighet, att endast ett ringa fåtal af cessionanterne inom denna ort tillhört den jordägande klassen. På dessa faktiska förhållanden ej mindre än det för ögonen stående bevis, att åkerbruket inom länet med hvarje år vinner ej blott i omfattning utan äfven i intensiv kraft, hvarom de berättelser, som af länets Hushållningssällskaps Förvaltnings-Utskott årligen afgifvas, jemväl bära vittne, grundar Konungens Befallningshafvande det omdöme, att jordbruksnäringen, så vidt frågan angår detta län, befinner sig i ett lyckligt framåtskridande.

För åkerbrukets verkliga ställning är tabellen N:o 2 afsedd att redogöra. Insamlandet af primär- Tab. N:o 2. uppgifterna till denna tabell har varit förenadt med åtskilliga svårigheter, hvilka vållat, att afgifvandet af denna underdåniga berättelse blifvit så länge fördröjdt. Det ofullständiga skick, hvori dessa uppgifter, efter erinran om deras kompletterande, likväl inkommit, har ytterligare försvärat utarbetandet af tabellen. Då de noggrannare undersökningar och beräkningar, som häraf blifvit en nödvändig följd, ledt till den öfvertygelsen, att det årliga skördebeloppet blifvit nog lågt uppgifvet, men Konungens Befallningshafvande likväl ansett sig icke böra förändra uppgifterna i afseende å de siffror, som ligga till grund för skördens beräkning, torde en närmare redogörelse för Konungens Befallningshafvandes uppfattning i nämnda hänseende här lämpligen böra äga rum.

I den närmaste öfverensstämmelse med innehållet i det nyligen utkomna häftet af »Sveriges officiella Statistik», angående jordbruk och boskapsskötsel i Södermanlands län, upptager tabellen 1865 års skörd, då utsädet deruti inberäknas, till 62,454,7 tunnor hvete, 263,035,2 tunnor höstråg, 40,275,3 tunnor korn, 179,403 tunnor hafre, 19,512 tunnor blandsäd, 13,495,4 tunnor ärter, 906,4 tunnor bönor, 277,117,9 tunnor potatis, 80,190,4 tunnor andra rotfrukter och 7,908 tunnor vicker. Enligt samma tabell uppgår förbrukningen inom länet till 29,438 tunnor hvete, 188,089,7 tunnor råg, 51,293,3 tunnor korn, 135,898 tunnor hafre, 14,366 tun-

*) Dessa priser äro hemtade från länets markegångstaxor.

**) Lagsökningsmålen antal uppgick år 1861 till 1,183 nummer, år 1862 till 1,002, 1863 till 1,108, 1864 till 1,632 och 1865 till 1,569 nummer.

nor blandsäd, 12,616 tunnor ärter, 294,294 tunnor potatis och 4,836 tunnor vicker. Behållningen till afsalu skulle således, oaktadt ifrågavarande års skörd gaf fullt medelmåttig afkastning, hafva utgjort endast 33,015,7 tunnor hvete, 74,945,5 tunnor råg, 43,505 tunnor hafre, 5,146 tunnor blandsäd, 3,072 tunnor vicker, tillsammans 159,684,2 tunnor af alla andra sädesslag, på samma gång förhållandet i afseende å korn visade en brist af 11,018 tunnor. Utom den säd, som till icke ringa myckenhet i form af mjöl och gryn försålts, hafva från Nyköping, hvars handelsområde efter jernvägens öppnande genom länet betydligt förminskats, och numera knappast torde omfatta mera än $\frac{1}{4}$ del af länet, till andra orter ifrågavarande år utförts 23,230 tunnor spanmål, så att utförseln af malen och omalen säd af alla slag icke kan beräknas lägre än till 30,000 tunnor; hvadan spanmålsöfverskottet för samma år torde kunna antagas till minst 240,000 tunnor. Denna sålunda beräknade tillökning torde hufvudsakligen afse hvete och råg. Då skörden lemnar fullt medelmåttig afkastning, såsom förhållandet var 1865, kan skörden per tunnland af nyssnämnda sädesslag i medeltal anses uppgå till 8 tunnor, och under förutsättning att uppgiften i afseende å åkerarealen, som till odling af hvete och råg användts, såsom det vill synas, närmar sig det verkliga förhållandet, skulle skörden hafva utgjort 85,304 tunnor hvete och 322,084 tunnor råg eller tillsammans 81,898 tunnor mera, än tabellen angifver. Summan af den till odling af säd samt rotfrukter, lin och hampa använda jorden upptages i tabellen för år 1865 till 104,226,7 tunnland och summan af all odlad jord, deruti inberäknad hvad deraf användts till odling af foderväxter, är uppgifven till 208,567 tunnland, motsvarande 62,7 tunnland på hvarje af länets 3,324 mantal.

Sänkningsar af Långhalsens, Hallbosjöns och Yngarens vattenytor, hvilket arbete, på sätt Konungens Befallningshafvande i sin senaste underdåniga berättelse omförmält, redan 1857 blifvit fullbordadt, har numera äfven i afseende å de ekonomiska detaljerna blifvit bragt till ett lyckligt slut. De många ersättningsanspråk och tvister, som efter sänkningsarbetets utförande uppstått, hafva icke blott fördröjt afslutandet och fördyrat kostnaderna, utan äfven för Direktionen gjort förvaltningen ännu mera besvärlig och grannlaga. Om ock de af Konungens Befallningshafvande i sin förra underdåniga berättelse omförmälda opåräknade utgifterna af hvarjehanda slag gjort en icke så ringa inkräkning på den förväntade vinsten, hafva dock följderna af detta storartade företag redan visat sig så förmånliga, att Direktionen deruti må finna en förtjent tillfredsställelse för sina omsorger och deltagarne en fullt nöjaktig ersättning för sina kostnader. Enligt nu avslutade räkenskaper har kostnaden uppgått till 357,918 Riksdaler 16 öre, deraf 150,531 Riksdaler 83 öre utgifvits för inlösen af 4 qvarnar och 2 sågar. Något annat understöd af allmänna medel har Bolaget icke åtnjutit, än ett lån å 50,000 Riksdaler, som amorteras medelst årlig inbetalning af 8 proc., deraf 2 procent utgöra ränta. Sedan detta lån af Konungens Befallningshafvande fördelats på den vunna och förbättrade jorden, utgörande den förra 2,976,10 tunnland och den senare 3,580,10 tunnland, kommer detsamma från och med 1867 att debiteras och uppbäras i sammanhang med den allmänna kronouppböörden, och någon annan utdebitering i och för ifrågavarande företag läser icke vidare ifrågakomma.

I öfrigt torde i afseende å följderna af detta sjösjänkningsarbete här förtjena att i underdånighet omförmälas: att de beräknade fördelarne hufvudsakligen vunnits, så att den förbättrade jorden redan till större delen blifvit odlad och, i den mån odlingen framskridit, gifvit rika skördar: att af den s. k. landvinningen, endast en obetydlig del blifvit odlad, och en annan del förvandlats till naturlig äng, men att å större delen deraf hastigt uppspirat löfskog, som på flera ställen, enligt hvad upplyst blifvit, snart nog låter skända sig: att nedanför de sänkta sjöarne belägna vattenverk, hvilkas ägare, af farhåga för minskad vattentillgång, nedlagt allvarliga protester emot sänkningsar, deraf icke lidit någon skada, utan fast heldre vunnit fördelen af jemnare tillgång på vatten, än förut, då de mellanliggande, men nu utrifna vattenverken hindrade det jemna tillflödet; att genom denna sjösjänkning tillfälle blifvit beredt att, för jemförelsevis ringa kostnad, på ett förmånligt sätt reglera vattenståndet så väl af vattendragen inom Skyllinge och Wadsbro socknar som af Båfvens och Lidsjöns vidsträckta flodområden; samt att, enligt hvad uppgifvet blifvit, helsotillståndet bland be-

folkningen omkring de sänkta sjöarna så tillvida förbättrats, att frossa, som förut ofta härjade epidemiskt, numera endast förekommer i förmildrad form.

Såsom ytterligare bevis på jordkulturens fortgående utbredning inom länet, torde Konungens Befallningshafvande vidare böra omförmåla, att sedan Näsulta-sjön och den så kallade Prestsjön i Näsulta socken, på sätt i föregående underdåniga berättelse är vordet omnämndt, blifvit sänkta, och hvarigenom omkring 850 tunnland odlingsbar jord vunnits, har uppodlingen deraf, under den tid denna berättelse afser, oafbrutet fortgått;

att vidare flera mindre vattendrag, såsom Membrosjön i Runtuna socken, sjön Igelkotten i Bettna socken, Tartarsjön i Österåkers socken och Märbysjön inom Hölebo härad blifvit, genom afledning, till sina områden minskade för beredande af utvidgade tillfällen till odling, utan att likväl Konungens Befallningshafvande har sig bekant, huru stor areal förut vattendränkt mark blifvit genom dessa arbeten fruktbarjord;

att inom Öster-Rekarne härad bildats ett Bolag för urtappning af Kaffjärden, därför åtskilliga förarbeten redan äro undangjorda, och hvarigenom en jordrymd af 850 tunnland uppgifvits blifva tjenlig till odling;

samt att oberoende af dylika, mera kostsamma arbeten, kärr och mossar, hvilka sammanlagdt säkerligen kunna uppskattas till tusentals tunnland, genom afdikningar torrlagts och sedermera genom odling bringats till fruktbarhet.

Jord, använd till odling af säd och rotfrukter samt lin och hampa, utgjorde, enligt tabellen N:o 2, år 1861: 96,315,7 tunnland och 1865: 104,467,7 tunnland, hvadan således en tillökning af 8,152 tunnland sådan jord under femårsperioden skulle hafva ägt rum.

Hos allmogen är det gamla *tvåskiftesbruket* ännu öfvervägande, med den modifikation likväl, att en mindre del af trädan nästan öfverallt användes till odling af klöfver och andra foderväxter. På de större egendomarne deremot är ett ordnadtt cirkulations- eller vaxelbruk nästan allestädes infördt, så att väl i det närmaste en fjerdedel af länets jordbruk torde kunna anses vara på sådant sätt ordnadtt.

Boskapsskötseln. I afseende härå yttrar länets Hushållnings-Sällskaps Förvaltnings-Utskott i sin till 1866 års Vintermöte afgifna berättelse, att »intresset för boskapsskötseln och mejerihushållningen är fortfarande lifligt». Hushållnings-Sällskapet har också, för att vidare befrämja denna del af landthushållningen och lifva intresset för densamma, emot ett arfvode af 1,500 Riksdaler Riksmünt, anställt en Länsagronom för hornboskapsskötseln, med skyldighet för honom att, uppå requisition, tillhandagå länets jordbrukare i allt, hvad till denna viktiga näringsgren hörer, samt verka för boskapsskötselns behöfliga förbättring hos Allmogen, företrädesvis i de orter, der så kallade *bymejerier* äro inrättade. Sådana mejerier, till ett antal af 10 stycken, hafva äfven under femårsperioden, genom Hushållnings-Sällskapets föranstaltande, blifvit inrättade i särskilda delar af länet för att på sådant sätt lättare uppsamla och tillgodogöra mjölken, särdeles från de mindre ladugårdarne i trakten. Ehuru dessa inrättningar, för hvilkas tillvägbringande Hushållnings-Sällskapet utlemnar räntefria amorteringslån å 1,000 Riksdaler Riksmünt till hvarterdera, ännu kunna anses vara temligen nya, hafva dock flera af dem redan visat sig motsvara det åsyftade ändamålet. För att ytterligare befrämja dessa inrättningar har Hushållnings-Sällskapet derjemte anställt en »*Länsmejerist*», hvilken likväl har den vidsträckt förbindelsen att, i den mån sådant medhinner, lemna undervisning i mjölkhushållningen åt en hvar landtbrukare inom länet, som af sådant biträde önskar komma i åtnjutande. Beredningen af smör och ost har äfven, enligt hvad nyss åberopade berättelse vidare innehåller, både ökats och väsendtligen förbättrats, dertill den lättare afsättning, som jernvägskommunikationen befrämjat, anses jemväl hafva medverkat.

Boskaps kreatur af ren eller blandad utländsk *race* finnas endast på de större egendomarne till något större antal. I ändamål att underlätta tillgången på bättre kreatursracer, äro tvänne mindre stamholländerier af Ayrshire-race, ett tillhörigt Kronan och ett länets Hushållnings-Sällskap, uppställda inom länet, hvarförutom 3:ne tjurar af samma *race*, af hvilka 2:ne tillhöra Kronan och den 3:dje Rekarne häraders Hushållnings-Gille,

finnas stationerade i olika delar af länet, ehuru desamma för det afsedda ändamålet mindre begagnas. Den i senast afgifna underdåniga berättelse omförmälda Förening till befrämjande af en förbättrad race af arbetshästar har numera upplöst sig, hvaremot en likartad Förening bildat sig inom Rönö härad.

För landtbrukets och dithörande näringars utveckling och förkofran verka i öfrigt länets *Hushållnings-Sällskap* och de inom häraderna bildade 8 särskilda *Hushållnings-Gillena* med oförminskadt nit. Genom tillvägbringandet af nyttiga inrättningar, meddelandet af värderika upplysningar samt utdelandet af belöningar för ådagalagd skicklighet i husslöjd och jordbruksarbeten samt för utmärktare husdjur, hafva såväl Sällskapet som Gillena, hvar inom sin ort, förmått underhålla ett lifligare intresse för landtmanna-näringsar i allmänhet och sålunda på dem utöfva ett särdeles gagnande inflytande.

Under Hushållnings-Sällskapets inseende står *Landtbruksskolan* vid Väderbrunn, hvilken läroanstalt underhålles dels af dertill anslagna statsmedel, dels ock af räntan utaf donationsmedel, som äro ställda under Sällskapets förvaltning. Denna skola, hvarest 16 lärlingar af allmogens barn erhålla fri undervisning, som fortgår 2:ne år och är så inrättad, att 8 lärlingar derifrån årligen utgå, har tillvunnit sig ett välförtjent anseende, och derifrån utgående lärlingar erhålla utan svårighet goda anställningar.

Tab. N:o 3. Då de årligen upprättade markegångstaxorna kunna anses upptaga *medelprisen* å dagsverken och landtmannaprodukter, har Konungens Befallningshafvande ansett obehöfligt att här intaga deras priser, men i öfverensstämmelse med det fastställda formuläret bifogas tabellen N:o 3, utvisande det antal kreatur af hvarje slag, som antages hafva hvarterda af de år, berättelsen omfattar, blifvit inom länet framfödda.

Tab. N:o 4. C) *Skogshushållning* jemte D) *Rofdjurs utödande*.

Skogshushållningen, så vidt den afser enskilda hemmans skogar, befinner sig i ett temligen långsamt framåtskridande. Väl inses och erkännes det verkliga behovet och fördelen af en förbättrad och på beräkning af framtida återväxt grundad skogsvård, men i en tid, då företagsamheten i nästan hvarje rigtning hämmas af ett allmänt betryck, må man icke inom den enskilda hushållningen vänta några synnerligen genomgripande åtgärder till förbättring af en näringsgren, som endast långsamt återgäldar derpå nedlagda kostnader. Den noggrannare uppmärksamhet, som egnas åt skogsvården och den större sparsamhet, som gör sig gällande vid användandet af skogsprodukter, bebåda likväl otvifvelaktigt annalkandet af den tid, då äfven denna del af landthushållningen skall erhålla tillbörligt afseende.

Skogstillgången är, i allmänhet bedömd, icke blott fullt tillräcklig för länets behof, utan lemnar ännu ett icke obetydligt öfverskott till afsalu. Endast några få socknar, tillhörande Rekarne härader, lida fullkomlig skogsbrist.

Inom länet finnas 3 *kronoparker* och 8 *häradsallmänningar*, hvilka, med undantag af Daga härads allmänning, som blifvit på häradets socknar fördelad, stå under Jägeribetjeningens inseende och vård. Afverkningsbeloppet såväl å kronoparkerna som de 7 härads-allmänningarna äfvensom å de boställsskogar, hvilka blifvit till ordnad skogshushållning indelade, finnes angifvet å bifogade tabell N:o 4. Den stora afverkningen å härads-allmänningarna år 1863 var en följd af den förödelse, som stormen vid tiden omkring den 28 Januari samma år orsakade.

En ganska vigtig förändring i afseende å vården, skötseln och förvaltningen af en del härads-allmänningar har under ifrågavarande femårsperiod blifvit genomförd. Vid skogsransakningar angående Oppunda, Åkers och Selebo häraders allmänningar hafva nemligen allmännings-intressenterne fattat, af Eders Kongl. Maj:t sedermera i nåder fastställda, beslut, enligt hvilka de skogseffekter, som enligt uppgjord hushållningsplan årligen få å dessa allmänningar afverkas, skola å dertill bestämda tider, genom Skogsbetjeningens föranstaltande, efter verkets beskaffenhet upphuggas och å offentlig auktion försäljas, hvarigenom den rätt till utsyning, som förut varit medgifven, de facto upphört. Sedan af köpeskillingen först utgått erforderligt belopp, dels till utgifter för upphuggning, försäljning och skogens bevakning, jemte öfriga förvaltningskostnader,

dels ock till den godtgörelse, hvilken, i öfverensstämmelse med Eders Kongl. Maj:ts nådiga Bref den 14 December 1860, kunde komma att till boställshafvare och andra, hvilka enligt 1805 års Skogsordning ägde förmansrätt till utsyning af byggnadsvirke, fördelas återstående behållningen på alla i allmänningarne delägande hemman efter oförmedlade hemmantalet. Genom denna förändring har icke blott den fördel vunnits, att allt virke kan, till vinst för allmanningen, apteras för det ändamål, hvartill det bäst lämpar sig, utan äfven möjlighet blifvit beredd att på ett fullt tillfredsställande sätt bevaka, vårda och sköta allmänningarne, hvarjemte hvarje delägars rätt till andel i allmännings afkastning blifvit behörigen erkänd. De af Eders Kongl. Maj:t för vården, skötseln och förvaltningen af dessa allmänningar i nåder fastställda Reglementen äro utfärdade, angående Oppunda allmänning den 24 Januari 1862 samt beträffande Åkers och Selebo allmänningar den 2 Oktober 1863; men Eders Kongl. Maj:ts nu utkomna nådiga Förordning angående hushållningen med de allmänna skogarne den 29 sistlidne Juni torde göra några mindre förändringar i omförmälda nådiga Reglementen nödvändiga.

Den i föregående underdåniga berättelse omförmälda *skogvaktareskolan* vid Skogshall, hvilken öppnades den 1 November 1856, har så tillvida vunnit en utvidgad verksamhet, att genom bidrag från Örebro läns Hushållnings-Sällskap, tillfälle till fri undervisning för lärlingar från samma län jemväl blifvit beredd. Att betalande lärlingar äfven från Östergötlands län samt provinserna Skåne, Gotland och Medelpad sökt och vunnit inträde vid skolan, torde få anföras såsom bevis på det ökade förtroende, undervisningen vid skolan vunnit. Den plan, som vid skolans inrättande för densamma uppgjordes, har oafbrutet fullföljts; dock har erfarenheten ådagalagt, att undervisningstiden för hvarje lärokurs, begränsad till ett år, är nog knapp. Emellertid hafva de utgångna lärlingarne fortfarande utan svårighet erhållit lämpliga anställningar.

Den vid skolan anlagda *plantskolan* är förtjent af särskild uppmärksamhet, och dess hastiga förkofran ådagalägges deraf, att under senaste året af femårsperioden derifrån försålt icke mindre än 48,384 stycken plantor af hvarjehanda trädslag, dock företrädesvis tall- och granplantor.

Antalet dödade *rofdjur* och beloppen af derfor utbetalda premier redovisas i tabellen N:o 5, och Tab. N:o 5 o. 6. i tabellen N:o 6 har upptagits det antal *husdjur* och *fjäderfän*, som uppgifvits hafva blifvit af rofdjur eller roffoglar dödade.

E) Bergs- och brukshandtering samt F) Fabriker, manufaktur och handverk.

Bergsrörelsen, hvilken för länet ingalunda saknar betydelse och vikt, synes under ifrågavarande Tab. N:o 7. femårsperiod hafva bibehållit sig på ungefärligen samma ståndpunkt. Utom de uppgifter, som härom förekomma i tabellen N:o 7, har Bergmästare-Embete angående bruks- och bergverksrörelsen inom länet åren 1861—1865 meddelat följande berättelse:

Malmuppföringen utur Jernmalmsgrufvorna.

År	Bearbetade grufvor.	Oarbetade grufvor.	Uppföringskraft.				Uppföringsbelopp. Centner.	Arbetspersonal.
			Häst.	Vatten.	Ånga.	Beräk-nad hästkr.		
1865	20	27	8	1	4	60	296,160	255
1864	16	28	10	1	4	60	230,048	230
1863	14	30	6	1	3	45	244,255	190
1862	10	24	8	1	3	45	200,870	180
1861	13	13	12	1	2	30	207,895	205

Anmärkes,
att uti de mindre
grufvorna använ-
des handvindar ell.
s. k. gams.

Tackjerns-tillverkningen.

År	Begagnade masugnar.	Obegagnade masugnar.	Drifkraft.	Tillverkningsbelopp. Centner.	Arbetare.
1865	5	3	Vattenkraft.	76,717,14	102
1864	6	2		108,438,59	136
1863	6	2		100,083,45	101
1862	6	2		83,756,94	110
1861	6	2		78,349,42	106

Gjutgodstillverkningen direkte utur masugnen, upptagen uti ofvanstående tackjernstillverkning, här särskildt utförd, har utgjort år

1865	16,448 Centner	61 skålp.
1864	23,423	» 54 »
1863	25,538	» 33 »
1862	29,748	» 61 »
1861	7,537	» 7 »

Härtill kommer *gjutgodstillverkning genom tackjernets omsmältning i särskilda ugnar.*

År	Verkstäder	Tillverkningsbelopp. Centner.	Arbetare.
1865	5	22,167,07	128
1864	5	22,538,33	149
1863	5	24,159,69	136
1862	5	24,238,12	115
1861	5	24,033,30	97

Stång- och Ämnesjerns-tillverkningen.

År	H ä r d a r .		Tillverkningsbelopp. Centner.	Arbetare.	<i>Anm.</i> Alla stångjernsverk bedrifvas med vattenkraft.
	Begagnade.	Obegagnade.			
1865	21	3	49,183,02	102	
1864	22	3	43,176,29	132	
1863	22	3	44,134,35	150	
1862	22	1	42,248,16	157	
1861	22	1	46,029,79	127	

Jernmanufaktur-tillverkningen, hvori inbegripes beredning af stål, plåtar samt spik m. fl. sorter.

År	Begagnade verkstäder.	Tillverkningsbelopp. Centner.	Arbetare.	<i>Anm.</i> Som drifkraft användes vattenkraft.
1865	12	44,677,80	224	
1864	11	49,013,38	272	
1863	15	35,816,78	222	
1862	11	38,268,14	116	
1861	12	40,016,99	194	

Inom länet å *Tunabergs kopparmalmfält* har grufverörelsen bedrifvits på följande sätt.

År	G r u f v o r.		Uppföringskraft.		Arbetare.	Uppförings- belopp. Centner.
	Arbetade.	Oarbetade.	Vatten.	Hästar.		
1865.....	2	2	1	2	26	8,020
1864.....	2	2	1	4	26	7,000
1863.....	2	2	1	4	30	6,022
1862.....	2	2	1	2	40	7,416
1861.....	2	2	1	3	36	5,000

Garkoppartillverkningen bedrifves inom Tunabergs kopparverk så, att garkoppar-smältningar endast verkställas hvartannat år; och har förhållandet dervid varit följande:

År 1865 ingen garsmältning, endast skärsten; år 1864: 79 centner 61 skålp. garkoppar af 4 arbetare; år 1863: ingen garsmältning, endast skärsten; år 1862: 90 centner garkoppar af 4 personer; år 1861: ingen garsmältning, endast skärsten.

Kobolt-malm, hvilken vid kopparmalmsbrytningen uti Tunabergs grufvor erhålles såsom en biprodukt, på det sätt, att den koppar och kobolthaltiga malmen stampas och vaskas, hvarigenom kopparmalmen anrikas och skiljes från koboltmalmen, som sedan vaskas. På detta sätt har erhållits ren koboltmalm

år 1865	1,400 skålp.	åren 1862 } och 1861 }	2,114 skålp.
» 1864	1,530 »		
» 1863	1,236 »		

Till denna handtering användes vanligen under sommartiden 12 personer årligen. Denna biprodukt är tyvärr af föga värde för kopparverksägaren, enär Kobolt-malmen en längre följd af år varit uti ytterst lågt pris och till och med under de senare åren snart sagdt utan efterfrågan, hvarföre flera års tillverkningar äro hos ägaren af Tunabergs-verken magasinerade.

Vid *Nyköpings Messingsbruk* har messing förarbetats till följande belopp:

År 1865 till	159 centner 36 skålp.	med 8 arbetare.
» 1864 »	239 » 67 »	» 8 d:o.
» 1863 »	143 » 41 »	» 9 d:o.
» 1862 »	142 » 65 »	» 8 d:o.
» 1861 »	487 »	» 9 d:o.

Vid *Tunabergs och Forssjö bruks kopparhamrar* har kopparsmidning verkstälts:

År 1865	6 centner 69 skålp.	med 2 arbetare.
» 1864	7 » 47 »	» 2 d:o.
» 1863	4 »	» 2 d:o.
» 1862	38 » 5 »	» 4 d:o.
» 1861	36 » 29 »	» 4 d:o.

På *Klastorps egendom* inom Östra Wingåkers socken läres finnas tillgång på ganska vackra *marmorarter* af god beskaffenhet och lära äfven många vackra arbeten af denna marmor lemnats till det nybyggda Nationalmuseum, men till hvad belopp har ej blifvit mig delgifvet.

Kolningarna bedrifvas i allmänhet med omsorg uti resmilen, och har jag öfverallt funnit kolen hårda och fasta, men jag vet ej något ställe inom länet der biprodukter vid kolningarna tillvaratagas. Norrköping & Wilhelmsberg den 6 November 1866. På Bergmästare-Embets vägnar: *Er. Tob. Geisler.*»

Den egentliga *fabriksrörelsen* inom länet är fortfarande af mindre betydelse. Utom 2:ne stycken pappersbruk och ett krutbruk förekommer endast en fabriksinrättning, som sysselsätter ett större antal arbe-

tare, nemligen det nära härintill staden belägna Hargs bomullsspinneri, med dertill hörande kemiska blekeri, hvars tillverkningsvärde år 1865 uppgick till 751,948 Riksdaler Riksmünt eller 208,428 Riksdaler Riksmünt högre än år 1860.

I afseende å *handtverkerierna* förekommer nu ingenting anmärkningsvärdt. Den förändrade uppställningen för tabellen N:o 7 omöjliggör en fullt säker jämförelse emellan förhållandet vid förra femårsperiodens slut och 1865.

Endast en ringa del af befolkningen sysselsätter sig med binäringar. Dit torde hufvudsakligen kunna hänföras:

a) *Fiske*. Så väl för Trosa stad, som befolkningen i skärgården, utgör saltsjöfisket ett hufvudsakligt näringsfång. De många vattendragen i länets inre delar erbjuda äfven rika tillfällen att idka fiske såsom binäring, och i mån intresset därför hinner framkalla en mera vårdande omtanka med hänseende till fiskets utöfvande, skall deraf äfven kunna hemtas rätt stora fördelar;

b) *Jagt*, som icke skulle förtjena att bland binäringar upptagas, derest icke innevånarne i skärgården af skäl- och sjöfogeljakten hemtade någon biförtjenst;

c) *Biskötsel*, som börjat ådraga sig någon uppmärksamhet, men likväl ännu ganska obetydligt idkas; samt

d) *Handastlöjd*, hvilken hufvudsakligen inskränker sig till förfärdigandet för eget behof af åkerbruksredskap samt väfnader. Inom Westra Wingåkers och Österåkers socknar tillverkas dock väfnader, företrädesvis vadmal, äfven till afsalu.

Den närbelägna hufvudstaden är naturligen den hufvudsakligaste *afsättningsorten* för landtmannavaror och alla slag af tillverkningar, men äfven till Norrköping, Örebro och Westerås afsattes deraf icke obetydligt. Genom den underlättade transport, som jernvägen beredt, har likväl området för afsättningen af länets produkter betydligt vidgats, och spanmål har derifrån försålts både till Göteborg och Borås.

4. Kommunikations-anstalter och varubyten.

A) *Landkommunikationer*. Utom de väganläggningar, som af Styrelsen för Statens jernvägsbyggnader blifvit i sammanhang med jernvägsanläggningen utförda, hafva under femårsperioden statsanslag i nåder beviljats till följande vägarbeten, nemligen 24,000 Riksdaler till vägomläggning emellan Hellefors bruk och Arnsta eller Flens jernvägsstation; 3,000 Riksdaler för kringgående af några backar på vägen emellan Eskilstuna och Nästorps gästgifvaregård; 18,500 Riksdaler för omläggning af vägen emellan Gnesta jernvägsstation och Lästringe kyrka, belägen emellan Stora Åby och Svärdsbro gästgifvaregårdar, samt 8,260 Riksdaler för väganläggning till undvikande af Tystboda med flera backar å vägen emellan Eskilstuna och Sparreholm. Af dessa vägarbeten hafva de tvenne förstnämnda blifvit under femårsperioden fullbordade, men de 2:ne senare äro ännu icke afsynade. Dessutom hafva, utan bidrag af statsmedel, nya vägar blifvit anlagda dels emellan Hellefors bruk och Hållsta gästgifvaregård för en kostnad af 14,077 Riksdaler 18 öre, hvilken väg, utgörande fortsättning af den förut omförmälda vägen emellan Hellefors och Flen, blifvit emot stadgad vägafgift till allmänt begagnande upplåten, dels från Lerbo kyrka till Knutsta, utgörande $\frac{3}{4}$ mil sockenväg, som uppgifves hafva kostat 500 Riksdaler, samt derjemte några mindre vägförbättringar utförts inom Gryts, Björnlunda och Allhelgona socknar.

Alla af Styrelsen för Statens jernvägsbyggnader anlagda vägar hafva af vederbörande vägbyggnadsskyldige till framtida underhåll öfvertagits, med undantag endast af vägen emellan Sparreholms station och allmänna landsvägen, i afseende hvarå frågan om underhållsskyldigheten är beroende på Kongl. Kammar-Kollegii pröfning.

För att underlätta kommunikationen med jernvägen har dels genom förflyttning af gamla och dels medelst inrättandet af nya *gästgifverier* vid hvarje jernvägsstation inom länet beredts tillfälle till fortkomst

med gästgifvareskjuts. Af sådan anledning hafva Önersta gästgifveri flyttats till Skeenda eller Björnlunda station, Ramsta till Walla station och Wretsta till Wingåkers station samt nya gästgifverier inrättats vid Catrineholms och Sparreholms stationer, men endast ett gästgifveri, det vid Norrby, kunnat helt och hållet indragas.

Vestra stambanans fullständiga öppnande genom provinsen är för orten en tilldragelse af stor betydelse och oberäknelig vikt. Verkningarne deraf på den allmänna rörelsen låta sig ock redan märkbart förnimmas, och den hastigt tilltagande trafiken har föranledt Trafik-Styrelsen att öka snälltågsstationernas antal inom länet, ett förhållande destomera glädjande, som under de strider, hvilka före jernvägens anläggning utkämpades i fråga om dess sträckning norr eller söder om Mälaren, den meningen ofta uttalades, att rörelsen inom Södermanland vore allt för ringa för att tillfredsställa en jernvägstrafik.

I senast afgifna underdåniga berättelse tillät sig Konungens Befallningshafvande att fästa uppmärksamheten på det gagn för den allmänna rörelsen och behovet särskildt för länet af en jernbana, som, utgående från hamnplatsen Oxelösund, skulle korsa stambanan vid Flen och vidare utsträckas mot Westmanland. Efter stambanans öppnande upptogs den härom sålunda väckta frågan af några enskilda personer och omfattades med det intresse, att vid möten, som höllos här i Nyköping i December månad 1862 och i Eskilstuna i Januari månad påföljande år, en Komité utsågs med uppdrag, bland annat, att, efter insamlandet af erforderliga medel, ombesörja undersökning för anläggning af en jernväg genom länet i oförmälda rigtning samt att derför låta uppgöra plan och kostnadsförslag. Sedan hufvudsakligen genom de frikostiga bidrag, som länets Hushållnings-Sällskap och flertalet af Hushållnings-Gillena för ändamålet lemnat, Komitén satts i tillfälle att ombesörja utförandet af berörda uppdrag, verkställdes undersökningen af Kaptenen vid Väg- och Vattenbyggnads-korpsen G. Nerman, som jemväl för vägbyggnaden uppgjort fullständig plan och kostnadsförslag. Af detta förslag inhemtas hufvudsakligen, att den föreslagna, 10,84 mil långa jernvägen, hvilken, antagen till samma spårvidd med Statens, men med beräkning af endast blandade tågs hastighet, beräknats kosta 5,265,381 Riksdaler Riksmünt, hvilken kostnad Komitén likväl, på anförda grunder, ansett kunna nedsättas till 4,682,000 Riksdaler, är afsedd att utgå från Westmanlands länsgräns vid Qvicksund, beröra Eskilstuna stad och Hellefors bruk, korsa stambanan vid Flens, nära länets medelpunkt belägna, station och fortsätta genom Nyköping till Oxelösunds hamnplats i Östersjön. På samma gång den således skulle sätta länets aflägsnare delar i en behöflig förbindelse med stambanan, skulle den jemväl för länets öfverloppsvaror öppna en hamnplats, som genom sitt för sjöfarten gynnsamma läge icke kan undgå att i kommersielt hänseende tillvinna sig en betydelse, som måste bereda den företräde framför de flesta andra hamnar på östra kusten norr om Calmar. Belägen nära hafsbandet är nemligen Oxelösunds hamn till följd deraf endast kort tid tillfrusen, dock sällan med starkare is, än att den kan utan svårighet genombrytas. Med stort utrymme förenar hamnen ett betydligt djup af 18 till 60 fot med synnerligt god ankarbotten. Den eger derjemte den för allmänna rörelsen stora fördel, att genom sin ovanligt lifliga ångbåtstrafik stå i en lätt kommunikation äfven med Sveriges betydligaste handelsplatser. Alla ångbåtar, som från Stockholm gå genom Södertelge kanal, passera genom Oxelösund och sätta således denna hamn i direkt förbindelse med Stockholm, Södertelge, Norrköping, Westervik, Calmar, Söderköping, Linköping, Wadstena, Hjo, Jönköping, Carlstad, Wenersborg och Göteborg. I afseende å denna hamnplatsens framtid har i öfrigt uti en angående detta ärende utkommen broschyr blifvit yttradt: »Men den vikt vi anse Oxelösund för sjöfarten äga, inger oss den säkra öfvertygelsen, att denna hamn skall blifva en débouché icke blott för Södermanlands, utan äfven för angränsande provinsers exportvaror. Vi kunna nemligen icke föreställa oss annat, än att allt det jern, som nu går genom Qvicksund till Stockholm, för att der, såsom åtminstone rätt ofta torde inträffa, läggas i 5 månaders vinterquarter, i stället skall föras på jernväg till Oxelösund för att med mindre kostnad och utan någon liggtid kunna befordras till verdensmarknaden, när helst handelskonjunkturen dertill föranleder. Vi kunna icke tänka oss annat, än att en stor del

»af den spanmål, som i Södermanland och angränsande orter om höstarna uppköpes för att sedermera exporteras, skall af enahanda skäl företrädesvis samlas vid Oxelösund, der icke blott Nyköpings, utan äfven »Stockholms och Norrköpings spanmålshandlande säkert skola finna med sin fördel förenligt att inrätta magasiner; och vi kunna ej annat tro, än att samma utväg skall begagnas äfven i afseende å andra varor, som äro afsedda att skeppas till utrikes ort. Äger detta vårt föreställningssätt någon giltig grund, då skall säkert på den föreslagna jernvägen, om den kommer till stånd, icke saknas lif och rörelse.»

Det torde svårligen med någon framgång kunna bestridas, att den sålunda föreslagna jernvägen skulle icke blott för trafiken inom Södermanland, utan äfven för en långt vidsträcktare rörelse, vara utaf oberäknelig nytta, och Konungens Befallningshafvande hyser derföre den glada förhoppning, att förslaget, så snart den finansiella ställningen inom landet sådant kan medgifva, skall komma till utförande.

Postbefordringen, som förut verkställdes af dertill anslagna hemman och till en del med gästgifvareskjuts, ombesörjes numera hufvudsakligen på jernväg och derifrån medelst postdiligerser, som fortskaffas med entreprenadskjuts, äfvensom sommartiden till någon del med ångbåtar, så att numera endast ett mindre antal posthemman kvarstå med postskjutskyldighet.

I afseende å *kronobrefbärningen* har under femårsperioden ingen anmärkningsvärd förändring ägt rum.

B) Sjökommunikationer. Södermanlands län, på tre sidor omgifvet af segelbara vatten, har således flera tillfällen till sjökommunikation. Fraktfart idkas äfven så väl på Östersjön som Mälaren. Utom de ångbåtar, hvilka gå från Stockholm till Westerås, Arboga och Örebro och hvilka anlöpa åtskilliga af länets hamnar, funnos vid femårsperiodens slut 6 ångbåtar, af hvilka 5 underhölllo direkt kommunikation emellan Stockholm och Nyköping samt emellan Stockholm, Thorshälla och Eskilstuna, och en gick med frakter å sjön Båfven.

Angående det af enskildt Bolag utförda *kanalarbete*, hvarigenom en ytterligare del af Eskilstuna-ångjorts segelbar, får Konungens Befallningshafvande tillfälle att vidare yttra sig i sammanhang med redogörelsen för Eskilstuna stad.

I fråga om möjligheten att för en relativt obetydlig kostnad kunna bringa de många vattendrag, som finnas i Södermanland, till stora och nyttiga vattenvägar, förekommer uti 1:a häftet af 1861 års »Tidskrift för Byggnadskonst och Ingeniörvetenskap» en framställning, vittnande lika mycket om en noggrann sakkänedom som ett varmt intresse för den viktiga frågan och derföre äfven förtjent att här omförmälas.

C) Sjöfart och handel. Sjöfarten är fortfarande i det hänseende af ganska stort värde för länet, att den så betydligt underlättar afsättningen af dess rika tillgångar, men såsom en särskild näringsgren för länets innevånare är den af föga betydelse. År 1860 funnos endast 34, landet tillhöriga, båtar om tillsammans 495 lästers drägtighet med en besättning af blott 54 man. Vid 1865 års slut hade fartygens antal ökats till 36 stycken, besättningen till 71 man och drägtigheten utgjorde sammanlagdt 460 ny-läster. Varutransporterna ombesörjas ock hufvudsakligen af ångbåtar.

Handeln bedrifves dels uteslutande med landtmannavaror, dels ock af handlande i öppna salubodar med alla slag af köpmannavaror. Antalet handelsbodar på landet, som 1860 utgjorde 25 stycken, hade vid femårsperiodens slut ökats till 61. Flertalet af dessa äro belägna inom Oppunda härad, der större delen af befolkningen har 4 å 5 mil till närmaste stad. Handeln med landtmannavaror är inom nämnda härad företrädesvis liflig, och allnogen inom Westra Wingåkers socken drifver med sådana varor vidsträckt rörelse.

Utom i städerna höllos vid femårsperiodens slut en gång i hvarje månad särskilda *torgdagar* å dertill anvisade platser i Westra och Östra Wingåkers, Julita, Malms, Floda, Bettna och Flens socknar.

Vid femårsperiodens slut idkades på landet *minuthandel med bränvin* å 4 ställen och *utskänkning* deraf å 11 ställen, hvaraf således visar sig, att de förra försäljningsrättigheterna ökats med en och de senare minskats med 7 stycken.

I öfrigt får Konungens Befallningshafvande i afseende å sjöfart och handel underdånigt åberopa Tab. N:o 9. derom upprättade tabeller.

5. Kameralförhållanden.

Under den tid, förevarande berättelse afser, hafva 20 qvarnverk och 2:ne lägenheter blifvit skattlagda med ränta, som Kongl. Kammar-Kollegium fastställt, hvarjemte 7 kronohemman, tillsammans utgörande 1½ mantal, och 7 kronolägenheter blifvit löste till skatte, men endast en qvarn raserats.

Underdånigst bilagde tabell N:o 10 utvisar befintliga hemman till antal och beskaffenhet, äfven- Tab. N:o 10. som den lemna upplysning om förhållandet med tomter och jordar i städerna.

I afseende å *skiftesverket* och dermed sammanhängande hemmansklyfningar förekommer under ifråga- Tab. N:o 11. varande tidskifte ingenting egentligen anmärkningsvärdt. Af tabellen N:o 11 inhemtas, att antalet fastställda skiften med endast 6 stycken öfverstiger deras antal under nästföregående femårsperiod. Skillnaden i utgifter till Landtmätare och gode män synes dock ganska betydlig, uppgående dessa kostnader under åren 1856—1860 till 74,933, men för påföljande qvinquennium till 114,001 Riksdaler, ehuru den skiftade jordarealen, som då utgjorde 300,663 kvadratref, med endast 57,465 kvadratref öfversteg den jord, som föregående femårsperiod undergått skifte.

Vidfogade tabell N:o 12 lemna detaljerad redogörelse för *kronouppbörd* enligt landsboken, men Tab. N:o 12. förhållandet i afseende å de under femårsperioden till Ränteriet ingångna stats- och riksgäldsmedel ådagaläggas af följande tabell:

	Statsmedel.		Bränvinstillverknings-afgifter.		Riksgäldsmedel.	
	R:dr	R:mt.	R:dr	R:mt.	R:dr	R:mt.
Influtne 1861	309,744,05		277,134,80		93,059,24	
» 1862	305,386,32		241,855,20		73,966,44	
» 1863	323,146,13		270,258,00		79,680,91	
» 1864	299,968,36		207,206,78		82,393,33	
» 1865	315,663		216,432,16		84,913,51	

Konungens Befallningshafvande har redan förut omförmält, att kronoutskylderna och kommunalutgifterna i allmänhet ordentligen ingått, och till ådagaläggande af förhållandet i förstnämnda hänseende anser sig Konungens Befallningshafvande böra här i underdånighet upplysa, att restantierna af statsbidragen endast utgjort år 1861: 1,762 Riksdaler 75 öre; 1862: 1,424 Riksdaler 94 öre; 1863: 2,278 Riksdaler 33 öre; 1864: 1,600 Riksdaler 24 öre och 1865: 3,418 Riksdaler 45 öre.

Rotering. Hela Södermanlands regemente jemte 111 nummer af Lif-regementets Grenadier-korps och 15 nummer af Lif-regementets Husar-korps, äfvensom Södermanlands Andra Båtsmans-kompani, bestående af 142 nummer, äro inom länet roterade. Det i senast afgifna underdåniga berättelse omförmälda legnings-sätt fortfar ännu så väl vid Södermanlands regemente som vid Båtsmans-kompaniet.

Skjutsningsbesväret har, till följd af jernvägens öppnande, undergått en ganska betydlig förändring till lättnad för den skjutsskyldiga jorden. Den lika demoraliserande som betungande hållskjutsen, hvilken var oundgängligen nödvändig, så länge den mängd af resande, som färdades genom länet, skulle med gästgifvare-skjuts fortskaffas, har nu blifvit vid alla gästgifvaregårdar, med undantag af Åby, Gnesta, Läggesta och Malmbys, indragen. Väl har måhända skjutsningen något ökats vid en del gästgifvaregårdar, belägna invid jernvägen eller i dess granskap, men å de mest trafikerade vägarne framgå postdiligenser, hvilkas fortskaffning öfverlåtits på entreprenad, så att skjutsningen numera ingenstädes kan anses synnerligen betungande.

I afseende å *vägunderhållet* torde i någon mån gälla hvad nyss förut blifvit i afseende å skjutsningsbesväret anfördt, att jernvägstrafiken äfven deruti beredt någon lättnad så tillvida, som de gamla stora stråkvägarne nu mycket mindre begagnas och således äro lättare att underhålla. I öfrigt gäller fortfarande det goda vitsord Konungens Befallningshafvande tillförene meddelat om sättet, hvarpå vägarne i allmänhet underhållas.

6. Politi.

Utom de inom hvarje församling inrättade *folkskolor* finnas å landet endast tvänne allmänna undervisningsanstalter, nemligen landtbruksskolan vid Wäderbrunn och skogvaktarenskolan vid Skogshall. I afseende å folkskolans inflytande på folkbildningen i allmänhet och de nyssnämnda tillämpningsskolornas verksamhet får Konungens Befallningshafvande åberopa hvad derom förut i denna berättelse förekommer.

Arbets- och förbättringshusfonden, hvars inkomster, på sätt Konungens Befallningshafvande i sin senaste underdåniga berättelse omförmält, tills vidare besparas och kapitaliseras, har af Landstinget till förvaltning öfvertagits. Det af Landstinget fattade beslutet om fondens användande till sjukvårdens befrämjande ligger utom tiden för denna berättelse och är dessutom beroende på Eders Kongl. Maj:ts nådiga pröfning.

»*Krigsmanskassan för Södermanlands län*», som fortfarande användes till pensionering af afskedade, förtjente, krigsmän inom länet, med rättighet derjemte för förvaltningen att vid särdeles ömmande omständigheter tilldela äfven krigsmansenka pension, har äfven blifvit till Landstingets förvaltning öfverlemnad. Pensionerna utgå tills vidare med 12 Riksdaler Riksmünt årligen till 25 pensionärer.

De offentliga sjukvårdsanstalterna vid femårsperiodens slut utgjordes af 1:o Lasarett och kurhus i Nyköping; 2:o Lasarett och kurhus i Eskilstuna för denna stad samt Öster- och Vester-Rekarne härader; och 3:o Nyköpings hospital.

Utgifterna vid dessa anstalter hafva utgjort:

	Vid lasarettet i Nyköping.	Vid kurhuset i Nyköping.	Vid kurhuset i Eskilstuna.
År 1861	8,758,28	2,054,78	2,104,51
» 1862	7,624,71	2,371,25	2,661,63
» 1863	9,101,75	2,292,10	2,332,92
» 1864	8,682,09	2,160,11	2,249
» 1865	9,686,67	2,384,65	2,462,60
Behållning, som vid 1860 års slut utgjorde.....	14,938,72	7,529,22	4,131,69
uppgick vid 1865 års utgång till	27,523,59	8,193,15	4,222,24

Kurhusafgiften har för hvarje år under ifrågavarande femårsperiod utgått med 20 öre af hvarje mantalsskrifven person.

Behovvet af ett ökad antal sjukvårdsanstalter inom länet har sedan lång tid tillbaka varit insedt, och den allmänna sjukvårdens ordnande på ett ändamålsenligt sätt har derföre blifvit en af Landstingets första och viktigaste omsorger. Ett af utsedde Komiterade i sådant afseende uppgjort förslag, hvilket utgjorde föremål för 1865 års Landstings öfverläggningar, blef då icke antaget, utan tillsattes en ny Komité med uppdrag att till följande års Landsting inkomma med ett på andra grunder uppgjort förslag i ämnet. I näst afgifvande underdåniga berättelse torde Konungens Befallningshafvande blifva i tillfälle att redogöra för slutliga utgången af denna angelägna fråga.

Någon förändring i afseende å provinsialläkare-distrikten har under femårsperioden icke ägt rum och *läkarevården* uppehålls således fortfarande af 7 Provinsial-Läkare.

Inom länet finnes endast en Läns-Djurläkare med lön af statsmedel och stationerad i Nyköping, men derjemte 7 af kommunerna aflönade Veterinär-Läkare. I händelse af svårare smittosamma sjukdomar bland husdjuren, är det för Läns-Djurläkaren icke möjligt att medhinna alla till hans befattning hörande göromål.

Länets *Brandstodsbolag*, som länge varit i åtnjutande af stort förtroende, har under förevarande tidrymd vunnit en ytterligare, ganska betydlig utsträckning. Ansvarighetsbeloppet, som enligt 1860 års räkenskaper utgjorde 41,705,515 Riksdaler Riksmünt, har intill slutet af det räkenskapsår, som den 13 Mars 1866 gick till ända, vuxit till den betydliga summan af 55,182,700 Riksdaler. De för brandskador och till betäckande af förvaltningskostnaden utskrifna belopp hafva utgjort: år 1861: 3 öre, 1862: 2 öre, 1863: 6 öre, 1864: 9 öre och 1865: 3 öre på 100 Riksdalers ansvarighetsbelopp.

Sparbanker. Tvänne sådana inrättningar hafva under femårsperioden blifvit bildade, nemligen en Tab. N:o 13. i Öster- och Vester-Rekarne härader, hvarmed Thorshälla stad sig förenat, samt en i Mariefred. De i förra underdåniga berättelsen omförmälda Nyköpings, Trosa, Eskilstuna och Strengnäs städers, Wingåkers sockens, Forssjö bruks samt Oppunda och Willåttinge häraders sparbanker fortfara att utöfva en gagnande verksamhet. Af dessa har Oppunda härads sparbank såsom ett hufvudsakligt ändamål sig ålagdt, att emottaga och förvalta omyndiga personers kontanta medel inom en viss begränsning. Bilagde tabell N:o 13 innehåller en summarisk redogörelse för samtliga dessa bankers ställning.

Fattigvården. I afseende å förvaltningen af hithörande angelägenheter och anledningarna till de Tab. N:o 14. tvister, som likväl allt mera sällan fattigvårdssamhällena emellan uppstå, får Konungens Befallningshafvande underdånigst åberopa hvad derom i senast afgifna berättelse yttrats. Antalet af sådana fattighjon, som erhålla full försörjning, har under femårsperioden ökats från 1,986 till 2,111 eller med 125 personer, och fattigvårdsutgifterna från 100,096 Riksdaler 24 öre, som de utgjorde år 1860, till 108,251 Riksdaler 96 öre, eller med 8,155 Riksdaler 52 öre. Från denna sistnämnda summa bör dock rätteligen afgå det belopp, som motsvarar 1860 års fattigvårdsutgifter i Thorshälla, hvilka för det året icke blifvit uppgifna och således icke ingå i samma års totalsumma för länet. Antalet fattighjon, som icke erhålla full försörjning, har från 2,040, år 1860, stigit till 2,075 och således under 5 år ökats med endast 35 personer, ett förhållande, som väl må anses särdeles oväntadt under en tid, då klagan öfver näringarnas betryck är lika allmän som betonad.

I afseende på *städerna* torde till hvad förra femårsberättelsen innehåller här få tilläggas följande: I *Nyköping*, belägen 4½ mil från närmaste jernvägsstation, Gnesta, har, jemte vanliga stadsnäringsar, idkats fabriksrörelse, som tillföre varit af jemförelsevis ganska stor betydighet, men numera nästan helt och hållet upphört. De ansträngningar, hvarmed man förnyade gånger sökt till någon större verksamhet uppdrifva de till det gamla messingsbruket hörande betydliga verk och inrättningar, hufvudsakligen afsedda till ångbåts- och maskinbyggnader, hafva ej heller kröntes med önskad framgång. Den rika och så att säga oförgängliga arbetskraft, som finnes förvarad i Nyköpings-åns starka vattenfall, skall dock otvifvelaktigt i tidernas längd komma till en nyttig användning, helst belägenheten med hänseende till den lätta sjökommunikation, som förefinnes, icke kan anses ofördelaktig, och möjligheten att antingen medelst anläggande af jernväg, eller kanalisering af de ofvan liggande vattendragen, erhålla en bekvämare förbindelse med landets redan vidsträckta jernvägsnät ingalunda är förenad med större svårigheter, än att utförandet deraf må kunna förväntas inom en icke så aflägsen framtid.

Folkmängden, som 1860 uppgick till 4,602 personer, har till 1865 års slut ökats till 5,065 personer, eller något öfver 10 procent. Att emellertid till följd af det beklagliga förhållande, som sedermera inträffat, att bruket med dithörande verkstäder afstannat, antalet innevånare åter kommer att för någon tid sjunka, synes vara temligen antagligt.

Staden har 489 bebyggda och 77 obebyggda tomter, uppskattade till 3,707,207 Riksdaler, samt 2,452,8 kvadratref åker, 414,4 d:o äng och 1,019 kvadratref skog och betesmark, taxerade till 310,657 Riksdaler.

Sammanlagda taxeringsvärdet å bebyggda och obebyggda tomter samt jord i staden har således sedan 1860 blifvit förhöjdt med 1,475,030 Riksdaler Riksmünt.

Handel idkades 1860 af 33 personer och år 1865 af 35 minuthandlande. Handeln bedrifves fortfarande nästan uteslutande med inrikes orter och Norge, derifrån icke obetydligt sill uppköpes i utbyte mot spanmål.

Förhållandet i afseende å stadens skeppsfart inhemtas af följande tabell:

	Ankomna fartyg från						Afgångna fartyg till					
	inrikes orter.		Norge.		andra utrikes orter.		inrikes orter.		Norge.		andra utrikes orter.	
	Antal.	Läster.	Antal.	Läster.	Antal.	Läster.	Antal.	Läster.	Antal.	Läster.	Antal.	Läster.
1861, lastade	89	2,500,70	16	470,33	27	1,731,94	38	2,293,72	3	105,30	26	1,427,91
» olastade.....	18		1	58,38	1	69,38	59		12	339,30	12	686,21
1862, lastade	64	4,518,65	13	344,17	21	1,484,13	43	2,381,76	4	110,82	27	1,466,64
» olastade.....	85		5	381,72	27	2,381,76	9		233,35	13	1,483,04	
1863, lastade	131	5,371	13	390,67	28	1,741,70	24	2,051,75	7	210,20	33	2,066,24
» olastade.....	99		5	684,53	54	2,051,75	5		151,27	10	838,08	
1864, lastade	139	2,921,10	15	216,81	25	1,364,37	61	1,549,61	4	3,16	18	870,03
» olastade.....	67		1	23,18	44	1,549,61	11		153,65	17	1,158,29	
1865, lastade	161	3,280,17	10	150,59	14	584,26	112	4,346,74	9	146,99	36	1,102,27
» olastade.....	59		14	381,11	89	4,346,74	1		16,13	6	195,48	
Summa	912	18,591,62	68	1,630,95	141	8,446,32	551	12,263	65	1,580,17	198	11,294,19
Åren 1856—1860 utgjorde summan	556	13,132,87	85	2,557,21	102	17,393,73	560	12,263	81	2,302,79	123	7,231,16

Under det således antalet under femårsperioden ankomna fartyg något ökat, har deremot afgående fartygens antal nedgått.

Det grunda och trånga inloppet, der endast 10 fot djupgående fartyg kunnat inkomma, har i och för sig utgjort ett starkt hinder för en lifligare sjöfart. Då större fartyg ankommit, har derföre lossning och lastning till en del måst verkställas antingen å fjärden utanför Skanssundet eller ock under senare tider vid Oxelösund, der lastning af spanmål för export under femårsperioden verkstälts till och med i December och Januari månader.

För uppmuddring i Skanssundet och den inre segelleden, har Herr Kaptenen vid Våg- och Vattenbyggnads-korpsen G. Nerman, efter anställd undersökning, uppgjort kostnadsförslag, uppgående till 23,000 Rdr Rmt, och staden har sedermera, jemlikt Kongl. Brevvet den 11 December 1863, för ändamålet beviljats ett anslag af 11,500 Rdr, men verkställigheten af omförmälda muddringsarbete hade vid 1865 års utgång icke hunnit afslutas.

Vid 1865 års slut hade staden endast 6 segelfartyg, som tillsammans med stadens 2:ne ångbåtar innehöllo 136,10 ny-läster.

Tulluppbörden, som 1860 vid stadens Tullkammare uppgick till 16,959 Riksdaler 68 öre, utgjorde 1861: 9,340 Riksdaler 65 öre; 1862: 6,599 Riksdaler 77 öre; 1863: 8,046 Riksdaler 14 öre; 1864: 6,738 Riksdaler 15 öre och 1865: 5,209 Riksdaler 37 öre.

Utförseln af omalen spanmål synes fortfarande vara i stigande. Den utgjorde åren 1856—60 tillsammans 68,489 tunnor, men har under förevarande period uppgått till 590,751,09 kubikfot, på sätt följande tabell närmare utvisar:

År	E x p o r t a f						
	Hvete. Kubikfot.	Råg. Kubikfot.	Korn. Kubikfot.	Hafre. Kubikfot.	Vicker. Kubikfot.	Ärter. Kubikfot.	Summa spannmål. Kubikfot.
1861	4,599			96,896,75	992,25		102,487,25
1862	411,07	21,968,10		74,756,25			97,135,42
1863	162,50	30,561	100,80	160,727,20		3,15	191,554,65
1864	25,20	4,734,45	2,268	46,291,10			53,218,75
1865	275,02	57,309,50	363,80	88,406,70			146,355,02
Summa							590,751,09

Bråk och fabriker. Enligt senast afgifna femårsberättelse funnos endast 13 stycken, hvilka tillsammans icke lemnade arbete åt flera än 72 personer och vid 1865 års slut utgjorde fabrikernas antal 17 stycken, lemnande sysselsättning åt 99 personer. Vid faktoriet, som vid 1860 års slut sysselsatte 640 personer, hade endast 295 personer år 1865 arbete, och den aftynande verksamheten bebådade sålunda den fullkomliga stagnation, som sedermera beklagligen inträffat.

Handtverkerier. Den inkomna tabellen upptager vid femårsperiodens slut 107 handtverkare eller idkare och 158 arbetare. Vid 1860 års slut funnos 87 mästare, 68 gesäller, 87 lärlingar och 25 andra handtverksarbetare samt 70 idkare till sjelfförsörjning, så att sammanräknade antalet handtverkare med deras arbetare nedgått från 333 till 265.

Undervisningsanstalter. Elementarskolan, som numera blifvit upphöjdt till fullständigt läroverk å båda linierna, åtnjuter fortfarande stort förtroende. Oaktadt den byggnad, som staden, enligt senast afgifna underdåniga femårsberättelse, beslutit uppföra, numera blifvit fullbordad och flera lärosalar der inrättats, visar sig likväl utrymmet redan otillräckligt för det sig ständigt ökande lärjungeantalet.

Helsovården ombesörjes af tre i staden bosatte läkare, af hvilka likväl endast en åtnjuter aflöning af staden.

Fattigvården. Afgifterna för de fattiges vård och underhåll hafva under femårsperioden ökat från 9,899 Riksdaler 1 öre till 17,669 Riksdaler 53 öre. Antalet fattighjon har ock i det närmaste fördubblats och utgjorde vid femårsperiodens slut 292 personer, af hvilka 144 erhöilo full försörjning. Kostnaden för hvarje fattighjon uppgår således i medeltal till 60 Riksdaler. Under den tid, denna berättelse afser, har staden inrättat ett arbetshus, genom hvars kloka och ändamålsenliga förvaltning den i allt fall nog tunga fattigvårdsbördan dock kunnat begränsas inom ett belopp, som, med afseende å de för handen varande förhållanden, kan anses jemförelsevis billigt.

Strengnäs hade, enligt 1860 års mantalslängd, 1,491 innevånare, och vid 1865 års slut 1,516 personer. De egentliga stadsmannaringarna äro af underordnad beskaffenhet, men jordbruket deremot af något större värde. Staden har 185 bebyggda och 17 obebyggda tomter, taxerade till 1,075,820 Riksdaler, samt 2,503,20 kvadratref åker, 2,100 kvadratref äng, 15,551 kvadratref skogsmark och 498,40 kvadratref betesmark, med ett sammanräknadt uppskattningsvärde af 305,750 Riksdaler Riksmünt. Sin egentliga betydelse hemtar staden fortfarande derifrån, att den är säte för stiftets Biskop och äger ett större fullständigt Elementar-läroverk. Dessutom finnes i staden en folkskola och en sedan 1859 i gång varande söndagsskola för handtverkslärlingar.

Belägenheten invid segelleden emellan Stockholm och de vestligare belägna Mälare-städerna bereder staden sommartiden fördelen af en nästan daglig kommunikation med hufvudstaden.

Fattigvården, hvars utgifter 1860 uppgifvits till 2,486 Riksdaler 12 öre, har år 1865 kostat 2,891 Riksdaler 50 öre, utvisande en tillökning i kostnad af endast 405 Riksdaler 38 öre.

Sjukvården ombesörjes af en utaf staden aflönad läkare.

Eskilstuna. I afseende å detta samhälle har Konungens Befallningshafvande trott sig böra fullständigt intaga den från Magistraten inkomna berättelse, så lydande:

»Eskilstuna stad är belägen vid Hjelmare-ån, tre fjerdedels mil från dess utlopp i Mälaren. Stadens tvänne hufvuddelar, Gamla Staden och Fristaden, hvilka af gammalt utgjort särskilda samhällen, blefvo genom Kongl. Maj:ts nådiga Reglemente den 2 Mars 1833 förenade till ett samhälle under en och samma Styrelse, med åtnjutande af lika friheter och rättigheter samt under gemensam benämning af Eskilstuna Fristad; men detta namn har icke vunnit användning annorledes än uti officiella handlingar, och då den förändring, som genom Kongl. Maj:ts nådiga Förordning om mantalspenningarnes utgörande af den 24 April 1863 inträdt för Fristadens innevånare, derutinnan, att de med stål- och jernförädlingen sysselsatte ej mera fingo åtnjuta den från Fristadens anläggning dem tillförsäkrade befrielsen från mantalspenningar och andra personela kronoutskylder, antagligen ännu mera motverkar användandet af *Fristads*-benämningen, såsom gemensam för samhället, hvaremot blott den ena stadsdelen fortfarande för sig benämnes *Fristaden*, synes benämningen *Eskilstuna stad*, såsom i enlighet med innevånarnes allmänna uppfattning uttryckande hela samhället, hädanefter kunna äfven i den officiella stilen antagas.

Stadens gränser hafva sedan sista femårsberättelsen undergått förändring derigenom, att flera nya gårdar blifvit anlagda och bebyggda på mark, som afsöndrats från Eskilstuna Kungsladugårds ägor för stadens utvidgande, i enlighet med Kongl. Maj:ts nådiga Bref af den 10 Maj 1861.

Stadens folkmängd, som år 1860 utgjorde 4,396 personer, har år 1865 stigit till 5,015. Tillökningen härleder sig hufvudsakligen fortfarande af inflyttningar utaf arbetsfolk från de angränsande landtförsamlingarne, utan att detta inverkat till någon tillökning i det antal personer, som sysselsätta sig med smidesmanufakturen.

Anmärkningsvärdt är, att, i likhet med hvad som förut på flera andra ställen i landet ägt rum, det så kallade läseriet under sista femårsperioden uppstått jemväl här i staden och synes alltmera vinna utbredning, synbarligen mest bland den med smidesmanufakturen sysselsatta befolkningen; och har jemväl här, såsom annorstädes, hvad som i början endast varit så kallad andlig väckelse, i flera fall, till följd af felaktig ledning, öfvergått till baptistiska villfarelser, utan att dock deraf uppkommit någon särdeles oro uti församlingen.

Hvad beträffar näringarna inom staden, så är jern- och stålförädlingen fortfarande den förnämsta och denna sysselsätter också handeln inom staden, hvilken derigenom fått en större utsträckning.

I en tid, då utländska tillverkningar af smiden alltmera intagas och vinna afsättning inom landet, var det att förutse, att smidesfabrikationen härstädes, som med få undantag bedrifven efter en föråldrad method af många husbönder eller mästare, hvar och en i sin lilla verkstad, och utan den arbetsfördelning som brukas i utlandet, med deraf föranledd minskad arbetskostnad, skulle lida och afsättningen här minskas. En öfvergång äfven här till större verkstäder med arbetsfördelning mellan arbetarne är visserligen ock med god framgång börjad, men det stora flertalet af fabrikanterna synes likväl ännu ej hafva insett den rätta fördelen af detta arbetssätt.

Utom den täflan smidesindustrien härstädes, såsom förut nämnt är, nu mera än förr har att utstå med utlandet, har också den i landet rådande penningbristen ofördelaktigt inverkat på afyttringen af fabrikanterna, och kan med skäl antagas, att på de senare 20 åren här icke inträffat så svår konjunktur, som den hvilken för närvarande existerar.

Såsom följd häraf hafva under innevarande år många konkurser bland fabrikanter och handlande inom staden uppstått.

Då stadens öfriga näringar äro så mycket beroende af smidesfabrikationen, är deraf lätt förklarad den minskade liflighet, som jemväl i desamma inträdt.

Jordbruket är icke af någon betydenhet, såsom tabellen utvisar, och icke heller boskapsskötseln.

Stadens kommunikationsanstalter hafva under femårsperioden vunnit tillökning, derigenom att den år 1860 genom slussar förbi Thorshälla öppnade sjöleden från Mälaren till Carl Gustafs Stad invid Eskilstuna, sedermera af ett enskildt bolag, och utan tillskott af statsmedel, blifvit, förmedelst ytterligare slussbyggnad vid Carl Gustafs Stads gevärsfaktori, dragen fram ända till midten af Eskilstuna Gamla stad, och om, såsom man hoppas, denna segelled genom slussbyggnad ytterligare i en framtid komme att utsträckas ända till Hjelmaren, så vunnes derigenom stora fördelar både för Örebro stad och strandägarne kring Hjelmaren äfvensom för denna stad och orten häromkring.

Angående stadens kameralförhållanden upplyses, att kommunalskatterna under femårsperioden öfver hufvud utgjort:

till gemensamma behof 2 Riksdaler 50 öre på hvarje bevillningsriksdaler efter 2:dra artikelns bevillning till Kronan; till fattigvården: personlig afgift å 25 öre för man och 12 öre för qvinna, samt tillskott å 1 Riksdaler per bevillningsriksdaler; till helsovården: personlig afgift å 25 öre för man och 12 öre för qvinna.

Den i förra berättelsen omnämnda Tekniska Söndags- och Aftonskolan har under denna femårsperiod fortgått efter enahanda plan, till stor nytta för de ynglingar, hvilka egna sig åt fabrikerna och näringarne.

Utom den i förra berättelsen omförmälda sparbanken här i staden har en ytterligare sådan blifvit härstädes inrättad förlidet år; men då densamma endast är stiftad för Öster- och Wester-Rekarne härader, antages, att närmare uppgifter angående densamma lemnas från fögderiet.

Såsom i staden stiftade nödhjelpsinrättningar kunna omförmälas: förra Fristads-gesällernas sjuk- och begravningskassa, Svengrenska arbetarnes sjuk- och begravningskassa samt Arbetareföreningens sjuk- och begravningskassa, hvilka alla hafva till ändamål att lemna dels sjukvårds- dels ock penningbidrag vid sjukdomar samt bidrag till begravningskostnader åt deltagarne i kassan, enligt upprättade reglementen.

I staden finnes en offentlig sjukvårdsanstalt, nemligen Öster- och Wester-Rekarne häraders lasarett, som har en kurhusafdelning för häraderna samt Eskilstuna och Thorshälla städer. Till lasarettets uppehållande har hittills anslagits halfva kurhusafgiften i Rekarne härader.

Någon klagan öfver otillräcklig fattigvård från Eskilstuna stad har icke försports. Deremot vittna tiggerier från socknarne om otillräcklig fattigvård. Allra mest skulle fattigvården belysas, om i tabellen uppgifter komme att lemnas för hvad å hvardera stället med »full fattigförsörjning förstås».

Fattigvårdskostnaderna hafva under femårsperioden stigit från 6,495 till 9,329 Riksdaler Riksmünt, ett belopp, som vid jemförse med förhållandet i Nyköping må anses oföväntadt ringa. Skilnaden i de fattiges antal är likväl obetydlig, då de i Eskilstuna uppgifvits till 266 personer, deraf 122 med full fattigförsörjning.

Sjukvården ombesörjes fortfarande af 2:ne i staden stationerade Läkare, af hvilka den ene är Provinsial-Läkare och den andre Stads- och Lasarett-Läkare.

Thorshälla hade vid periodens slut 882 innevånare, eller 76 personer mera än 1860. Med 90 bebyggda och 10 obebyggda tomter, taxerade till 250,375 Riksdaler, har staden 1,995 kvadratref åker, 1,676 kvadratref äng samt 1,362 kvadratref skogs- och betesmark, i taxeringsvärde upptagna till 253,451 Riksdaler Riksmünt. Fattigvårdens utgifter, för hvilka föregående berättelse icke innehöll någon redogörelse, äro 1865 uppgifna till 1,400 Riksdaler 75 öre.

I staden finnes nu åter en af staden aflönad Läkare stationerad, hvilken derjemte är anställd såsom Bataljons-Läkare vid Kongl. Södermanlands Regemente.

Mariefred hade år 1860 en folkmängd af 651 personer och vid slutet af nu ifrågavarande femårsperiod 662 innevånare. Staden har 76½ bebyggda tomter och en obebyggd, tillsammans taxerade till 222,400 Riksdaler, samt 610 kvadratref åker, 1,126 dito äng och 11,817 dito skogs- och betesmark, hvilken jord tillhopa uppskattats till 131,480 Riksdaler Riksmünt. Handel och jordbruk utgöra stadens hufvudnäringar, hvaremot

handtverkerierna äro af ringa värde. Fattigförsörjningen, som 1860 kostade 689 Riksdaler, har 1865 föranledt en kostnad af 941 Riksdaler 13 öre. Läkarevården ombesörjes af särskildt aflönad Läkare.

Trosa, hvars folkmängd 1865 uppgick till 454 personer, eller 19 innevånare mera än 1860, har 114 bebyggda och 28 obebyggda tomter, uppskattade till 158,930 Riksdaler Riksmynt, samt 1,120 qvadratref åker, 156 dito äng och 2,268 dito skogs- och betesmark, tillsammans motsvarande ett uppskattningsvärde af 99,834 Riksdaler. Jemte jordbruket utgör fisket i skärgården stadens hufvudsakligaste näringskälla. Då i öfrigt ingenting anmärkningsvärdt i afseende å detta samhälle under femårsperioden förekommit, tillåter sig Konungens Befallningshafvande att endast åberopa hvad Konungens Befallningshafvande derom i senast afgifna underdåniga berättelse yttrat.

I afseende på *Malmköping* torde likaledes förra femårsberättelsen få åberopas.

Nyköping i Landskansliet den 30 Mars 1867.

På Landshöfdinge-Embetets vägnar:

Johan Lagerbjelke.

C. E. Varenius.

Tab. No 1.

FOLKMÄNGD.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.										
	Den 31 December enligt Presterskapets summariska uppgifter.			Enligt de mantalslängder, som upprättats vid slutet af motstående år.							Enligt årets mönster- rullor approbe- rade be- värings- pligtige.										
				Hela folkmängden af			Deraf frie från mantalspen- ningar.			Utskrif- nings- manskap.											
	Mankön.	Qvinkön.	Summa.	Mankön.	Qvinkön.	Summa.	Mankön.	Qvinkön.	Summa.												
Å landsbygden.																					
År 1861	56,028	58,909	114,937	55,568	58,526	114,094	29,421	31,491	60,912	4,291	616										
» 1862	56,513	59,213	115,726	56,153	58,909	115,062	30,275	32,417	62,692	4,309	624										
» 1863	57,330	59,931	117,261	56,671	59,487	116,158	27,722	30,605	58,327	4,481	617										
» 1864	58,216	60,722	118,938	57,538	60,091	117,629	26,507	29,209	55,716	4,476	655										
» 1865	58,944	61,045	119,989	58,288	60,593	118,881	27,059	29,798	56,857	4,483	676										
I städerna.																					
<i>Nyköping.</i>																					
År 1861	2,318	2,507	4,825	2,269	2,470	4,739	997	1,077	2,074	215	31										
» 1862	2,232	2,455	4,687	2,349	2,558	4,907	1,074	1,122	2,196	243	29										
» 1863	2,332	2,503	4,835	2,258	2,574	4,832	1,037	1,129	2,166	199	21										
» 1864	2,417	2,599	5,016	2,366	2,614	4,980	1,039	1,131	2,170	186	20										
» 1865	2,361	2,718	5,079	2,425	2,640	5,065	1,061	1,091	2,152	213	30										
<i>Trosa.</i>																					
» 1861	181	239	420	185	250	435	55	106	161	17	1										
» 1862	193	244	437	184	238	422	54	102	156	20	4										
» 1863	199	237	436	193	246	439	54	104	158	22	—										
» 1864	207	247	454	199	237	436	60	101	161	25	4										
» 1865	207	249	456	206	248	454	64	106	170	23	2										
<i>Strengnäs.</i>																					
» 1861	640	936	1,576	604	887	1,491	248	312	560	57	6										
» 1862	663	930	1,593	608	928	1,536	258	343	601	43	9										
» 1863	665	916	1,571	610	913	1,523	257	333	590	50	13										
» 1864	666	913	1,579	582	891	1,473	239	354	593	48	11										
» 1865	698	909	1,607	619	897	1,516	255	367	622	51	10										
<i>Mariefred.</i>																					
» 1861	307	354	661	298	366	664	114	150	264	29	3										
» 1862	310	373	683	295	342	637	125	138	263	25	5										
» 1863	310	374	684	307	367	674	124	156	280	24	3										
» 1864	307	358	665	296	367	663	114	155	269	23	4										
» 1865	284	356	640	303	359	662	117	145	262	31	4										
<i>Eskilstuna.</i>																					
» 1861	2,553	2,108	4,661	2,528	2,091	4,619	2,077	1,461	3,538	347	43										
» 1862	2,623	2,150	4,773	2,509	2,099	4,608	2,050	1,446	3,496	376	47										
» 1863	2,691	2,255	4,946	2,590	2,159	4,749	2,099	1,468	3,567	369	53										
» 1864	2,737	2,351	5,088	2,617	2,226	4,843	1,012	1,040	2,052	358	41										
» 1865	2,794	2,502	5,296	2,675	2,340	5,015	1,042	1,065	2,107	327	48										
<i>Thorshälla.</i>																					
» 1861	387	442	829	436	425	861	165	195	360	42	2										
» 1862	388	431	819	387	443	830	170	207	377	30	4										
» 1863	407	449	856	386	431	817	170	194	364	23	2										
» 1864	398	476	874	406	442	848	177	201	378	36	5										
» 1865	378	455	833	408	474	882	181	224	405	32	5										
Summa för länets samtliga städer år 1865											6,722	7,189	13,911	6,636	6,958	13,594	2,720	2,998	5,718	677	99
I hela länet.																					
» 1861	62,414	65,495	127,909	61,888	65,015	126,903	33,077	34,792	67,869	4,998	702										
» 1862	62,922	65,796	128,718	62,485	65,517	128,002	34,006	35,775	69,781	5,046	722										
» 1863	63,924	66,665	130,589	63,015	66,177	129,192	31,463	33,989	65,452	5,168	709										
» 1864	64,948	67,666	132,614	64,004	66,868	130,872	29,148	32,191	61,339	5,152	740										
» 1865	65,666	68,234	133,900	64,924	67,551	132,475	29,779	32,796	62,575	5,160	775										

JORDBRUK.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
	Hvete.	Råg.	Korn.	Hafre.	Blandsäd.	Ärter.	Bönor	Potatis.	Andra rotfrukter.	Vicker.	Lin och hampa.	
Vanliga årliga utsädet på ett tunnland, kub. fot	4,5	4,9	6,1	6,7	6,7	4,8	6,2	43	6 1/2	6,1	6,5 k. f.	
Tunnland åker använda till odling af ...	1861	9,556	38,584,5	6,092	26,048	2,472	2,838,5	158,5	7,884,2	1,090	1,045	547
	1862	9,846	38,815,5	6,219	26,735	2,522	2,884	159,5	7,890,7	1,113	1,016	575
	1863	10,088	39,240,5	6,401	27,660	2,505	2,940,5	163,5	7,918,2	1,136	1,068	614
	1864	10,359	40,377,5	6,468	28,077	2,523	2,997	163,5	7,806,2	1,200	1,162	628
	1865	10,663	40,260,5	6,709	29,590	2,659	3,107,5	164,5	8,120,2	1,263	1,219	712
Hela årliga utsädesbeloppet, kubikfot...	1861	43,002	189,064,1	37,161,2	174,521,6	16,562,4	13,624,8	982,7	339,020,6	6,540	6,374,5	3,555,5
	1862	44,307	190,195,9	37,935,9	179,124,5	16,897,4	13,843,2	988,9	339,300,1	6,678	6,197,6	3,737,5
	1863	45,396	192,278,4	39,046,1	185,322	16,783,5	14,114,4	1,013,7	340,482,6	6,816	6,514,8	3,991
	1864	46,615,5	197,849,7	39,454,8	188,115,9	16,904,1	14,385,6	1,013,7	335,666,6	7,200	7,088,2	4,082
	1865	47,983,5	197,276,4	40,924,9	198,253	17,815,3	14,916	1,019,9	349,168,6	7,578	7,435,9	4,628
Skörd på tunnland (efter utsädes afdrag) kubikfot	1861	33,3	29,4	29,3	35,5	37,5	24	37,2	240,8	—	32,9	4 Ctr
	1862	35,1	36,3	42,1	40,9	49,6	33,1	37,2	227,9	—	34,8	3,6
	1863	38,7	34,3	31,7	33,5	35,5	24,5	40,3	197,8	—	32,3	3,2
	1864	35,6	38,7	32,9	38,2	36,2	27,4	40,3	215	—	39	3,8
	1865	32,4	36,3	31,7	31,5	39,5	22,6	34,7	215	—	34,8	3,6
Skörd i korntal af utsädet (efter utsädes afdrag)	1861	7,4	6	4,8	5,3	5,6	5	6	5,6	—	5,4	—
	1862	7,8	7,4	6,9	6,1	7,4	6,9	6	5,3	—	5,7	—
	1863	8,6	7	5,2	5	5,3	5,1	6,5	4,6	—	5,3	—
	1864	7,9	7,9	5,4	5,7	5,4	5,7	6,5	5	—	6,4	—
	1865	7,2	7,4	5,2	4,7	5,9	4,7	5,6	5	—	5,7	—
Hela skördebeloppet (efter utsädes afdrag), kubikfot	1861	318,214,8	1,134,384,6	178,373,8	924,964,5	92,749,4	68,124	5,896,2	2,068,025,7	—	34,422,3	2,848
	1862	345,594,6	1,407,449,7	261,757,7	1,092,659,5	125,540,8	95,518,1	5,933,4	2,001,870,6	—	35,326,3	2,563
	1863	390,405,6	1,345,948,8	203,039,7	926,610	88,952,6	71,983,4	6,589,1	1,736,461,3	—	34,528,4	2,278
	1864	368,262,5	1,563,012,6	213,055,9	1,072,260,6	91,282,1	81,997,9	6,589,1	1,846,166,3	—	45,364,5	2,563
	1865	345,481,2	1,459,845,4	212,809,5	931,789,1	105,110,3	70,105,2	5,711,4	1,920,427,3	505,200	42,384,6	2,705
Årlig förbrukning på person i medeltal, kubikfot	1,4	8,2	2,4	—	—	0,6	—	12,6	—	—	—	
» » för hela befolkningen »	185,465	1,086,295	317,930	—	—	79,485	—	1,669,195	—	—	—	
» » för kreaturs utfodring »	—	98,660,6	52,141	856,157	90,505,8	—	—	184,791,6	505,200	30,466,8	—	

Anm. Tunnlandstalet af den odlade jorden: 206,718 å landet.
1,849 vid städerna.
208,567

Tunnlandstalet af den naturliga ängen: 102,160 å landet.
881 vid städerna.
103,041

Tab. N:o 3.
BOSKAPSSKÖTSEL.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
	Hästar.	Tjurar.	Oxar.	Kor.	Ungnöt.	Får.	Getter.	Svin.	Tillgång och beskaflenhet af foder.
Antal vinterfödde 1861—1862	10,647	1,867	25,166	44,467	15,910	68,455	72	17,582	Tillräcklig.
” ” 1862—1863	10,599	1,878	25,402	44,545	15,993	68,413	84	17,848	d:o
” ” 1863—1864	10,535	1,876	25,212	44,592	15,815	67,729	78	17,811	d:o
” ” 1864—1865	10,501	1,886	25,510	44,961	15,911	68,064	85	17,947	d:o
” ” 1865—1866	10,758	1,937	26,038	45,813	16,081	68,689	97	18,098	Knapp.

Tab. N:o 4.
SKOGSHUSHÅLLNING.

1.	2.	3.	4.	5.	6.
Särskilde slag af skogar m. m.	Areal vid periodens slut.	Till ordnad skogshushållning indelade	Afverkningsbelopp		
			År.	utfördt i	
	Qvadratref.			quantitet.	penningevärde.
				Kubikfot.	Rdr Rmt.
1. Kongl. Maj:t och Kronan omedelbart tillhörige och under Dess disposition stående Kronoparker och skogar		17,191	1861	87,074	7,809
			1862	90,908	6,168
			1863	141,886	5,779
			1864	219,503	8,823
			1865	207,962	8,431
2. Boställens, Kyrkors, Läroverks och fromma stiftelsers		10,764	1861	72,400	2,896
			1862	74,600	3,730
			1863	73,700	2,940
			1864	78,000	3,120
			1865	75,400	3,016
3. Häradshöfdingars	179,640	102,908	1861	628,491	21,617
			1862	956,358	30,948
			1863	2,113,849	68,357
			1864	1,159,869	39,300
			1865	1,358,623	39,648
6. Mullbärsplanteringar finnas vid Gripsholms Kongl. Lustslott å 16 qvadratref med minst 10,000 mullbärsträd och plantor.					

Tab. N:o 5.

DÖDADE ROFDJUR.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
År.	Björnar.	Vargar.	Lodjur.	Jerfvar.	Bäfvar.	Örnar och utvar.	Hökar.	Andra roffoglar.	Belopp af utbetalad belöning. R:dr R:mt.
1861.....	—	—	—	—	360	20	178	—	1,179
1862.....	—	—	3	—	383	16	339	167	1,470
1863.....	—	—	—	—	381	24	469	285	1,532
1864.....	—	—	—	—	488	24	607	365	1,962
1865.....	—	—	3	—	530	107	900	76	2,294
Summa	—	—	6	—	2,142	191	2,493	893	8,437

Anmärkingar och ytterligare upplysningar.

1.o. Antalet för hvarje år dödade rofdjur afser dem, hvilka blifvit för belönings erhållande anmälde, fastän de till äfventyrs redan föregående år blifvit fällda.

2.o. Utom de 2,294 R.dr, som för år 1865 blifvit från Ränteriet af allmänna medel utbetalde, har, till följd af den gamla för länet gällande öfverenskommelse, från Landskansliet af jagtkassemedlen utanordnats 936 R:dr R:mt.

Tab. N:o 6,

HUSDJUR DÖDADE AF ROFDJUR.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
År.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Getter.	Svin.	Fjäderfä.		Skadan beräknad i penningvärde. R:dr R:mt.
1861.....	—	—	90	—	—	1,800		
1862.....	—	—	100	—	—	2,000		
1863.....	—	—	110	—	—	1,700		
1864.....	—	—	80	—	—	1,900		
1865.....	—	—	90	—	—	1,850		
Summa	—	—	470	—	—	9,250		

Tab. No 7 a.

GRUFVOR, BRUK, FABRIKER OCH MANUFAKTUR-INRÄTTNINGAR ÅR 1865.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	
	Antal fabriker	Drifkraft, bestående af		Antal besegande maskiner och redskap.	Ägare eller innehafvare.		Mästare.	Arbeta re						Summa.	Tillverkningens		Ägares eller innehafvares bevilning i och för försäkn.					
		ej besegnade i gång.	Antal.		Ensam ägare eller innehafvare.	Polag.		öfver 18 år		under 18 år.		kvantitet.	värde.									
								vid fabriken man-tals-skrifne.	vid fabriken ej man-tals-skrifne.	m.	q.				m.	q.		R:dr	R:mt.			
På landsbygden och i köpingen.																						
Blekeri, kemiskt	1				1						3								3	401 Centner diverse gods	3,408	—
Bryggerier	2				3	2			2	4		3							9	{60,000 kannor Bäjerskt och 3,000 kr} {Svenskt öl samt 19,000 kr svagdricka}	24,620	47
Fabriker, Bordknifs-	1		2	16	35				1	20		3							26	{3,690 dussin bordknifvar, 3,200 dussin smidda blad}	31,668	40
» Hjul-	1		1		12	1			1	7		1							9	Omkr. 2,000 st. vagnshjul	10,000	15
» Kakelugns och lerkärls-	2				10	2				3		1							4	40 st. kakelugnar, 18,000 st. stenkärl	3,250	6
» Smides-	1		2	16	8				2	16		4							27	13,000 stycken	20,000	20
» Terpentins-	1	1			1	2			1	1									2	2753 ℓ kimrök	489	3
Färgerier	4		1		4	2	1	1	4	7		1							13	{8,000 fot stampadt och färgadt vadmal, 391,63 centner garn, 10,000 fot pres-sade tyger}	26,845	19
Garfverier	9				16	9			3	11		8							22	{220 st. sulläder, 5,840 ℓ smorläder, 3,425 st., 17,300 ℓ skinn}	40,255	38
Jerngjutier	2	1	2	2	8	2			2	52		2							60	19,963,22 centner	87,105	86
Kalkbrott	1				2	1				7		4							11	168,000 kubikfot	20,160	20
Marmorbruk	1	1			1	2			1	12									19	Diverse arbeten	7,500	10
Pappersbruk	2		2		7	1		1	2	18		3							29	{2,089 ris diverse papper, 544 centner papp, 121 centner förhydningspapp}	29,924,50	37
Spinneri, bomulls-	1		1		99				1	17	36	3	4	15	48				123	3,787 centner bomullsgarn	748,540	447,57
Styckebruk	2		11	2	16	72	2		1	8	143		15						186	{4,878 centner kanoter, 5,768 centner gjutgods, 2,360 centner gjutjern}	156,095	617,80
Summa för landsbygden	31	2	124	4	73	279	26	1	5	27	301	56	45	7	57	50		543		1,209,859,50	1,406,37	
I städerna.																						
Bleck- och plåtslageri	1					1					2								3		3,500	5
Färgerier	11		1	1		35	10	1		3	20	1							26	{9,600 fot vadmal, 1,300 ℓ ullgarn, 700 ℓ bomullsgarn}	27,242	117,50
Garfverier	11				179	11				25		1							27	{2,950 ℓ , 690 st. sulläder, 3,100 ℓ {1,050 st. smorläder, 5,000 st. skinn}}	49,570,83	139
Grynfabrik	1		1								3										665	4
Hattfabrik	1					1															500	1
Jern- och metallfabrik	1					1															300	3
Kamfabrik	1					1															400	2
Klädesfabriker	2		1		37	2			1		12	6	14	9					42		5,300	52
Machinfabrik och mekaniska verkstäder	10		11	2	107	145	1		2	13	425		15		24				477		908,221	665
Manufakturfabrik	1					1					2								2		200	2
Suikerfabrik	1					1					4								4		700	5
Tegelbruk	1										8								8	150,000 st. murtegel	3,750	10
Tobaksfabrik	1			1	7	1	1			1	3		1						8	20,000 st. cigarrer, 150,000 ℓ snus	42,300	35
Urfabriker	6					6					5		3						10		5,060	35
Vadd- och Filtfabriker	2			1	1	3	1					1	2						8	1,500 ℓ vadd	2,400	8
Vagn- och Smidesfabrik	1					1					10								10		4,500	20
Vinfabrik	1					2	1				2		4	8					14		40,200	35
Ättikebryggerier	2					9	2				1								2	15,858 kannor ättika	6,594,36	15
Summa för städerna	55		1	14	4	115	412	41	1	2	18	510	1	37	17	44	17	644		1,101,403,19	1,153,50	
Summa för hela länet	86	2	2	38	8	188	691	67	2	7	45	811	57	82	24	101	67	1,187		2,311,262,69	2,559,87	

Tab. N:o 8.

ALLMÄNNA VÄGAR, GÄSTGIFVERIER OCH SKJUTSNING.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Särskilda slag af vägar.	L ä n g d i m i l				Kostnad i R.dr R:mt för de under perioden				Gästgifveriernas antal vid periodens slut.	Antal hästar, utgångne		
	af hvarje slag af motstående vägar	af inderlade med skjutsstationer försedda vägar	af fulländade och afsyade nya vägar	af omlagda eller betydligt förbättrade vägsträckor	fulländade nya vägar		omlagda eller betydligt förbättrade vägsträckor			År	till kungs- och krono-skjuts.	till gästgifveriskjuts.
					af statsmedel.	af kommunernas medel.	af statsmedel.	af kommunernas medel.				
	vid periodens slut.		under perioden.									
Allmänna vägar.....	97,58	95,02	0,56	2,30	—	—	31,150	18,761,61	43	1861	599	39,974
Häradsvägar.....	27,64	22,75	0,50	1	—	9,200	—	5,646	1	1862	597	35,654
Socknevägar.....	63,09	8,69	1	0,43	—	4,500	—	—	3	1863	733	24,027
Vid jernvägsstationer.....	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1864	790	24,114
I städer.....	—	—	—	—	—	—	—	—	6	1865	719	22,430
Summa	188,31	126,46	2,06	3,73	—	13,700	31,150	24,407,61	55		3,438	146,199
Gästgifverier med skjutsentreprenad.....	—	—	—	—	—	—	—	—	15			149,637

Tab. N:o 9 a.

SJÖFART, ÅR 1865.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.
	Fartyg och båtar öfver 3 nyläster, begagnade till utrikes sjöfart.						Fartyg och båtar öfver 3 nyläster, begagnade till inrikes sjöfart.						Summa under året begagnade fartyg och båtar öfver 3 nyläster.								
	Seglande.		Med ångmachin försedda.		Besättning.		Seglande.		Med ångmachin försedda.		Besättning.		Seglande.		Med ångmachin försedda.		Besättning.				
	Antal.	Lastetal.	Antal.	Lastetal.	Haskraft.	Skeppare.	Sjöfolk.	Antal.	Lastetal.	Antal.	Lastetal.	Haskraft.	Skeppare.	Sjöfolk.	Antal.	Lastetal.	Antal.	Lastetal.	Haskraft.	Skeppare.	Sjöfolk.
Landsbygden (utom köpingen).....	1	60,83	—	—	—	1	8	35	399,86	1	—	8	35	27	36	460,69	1	—	8	36	35
Köpingen.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa för landsbygden	1	60,83	—	—	—	1	8	35	399,86	1	—	8	35	27	36	460,69	1	—	8	36	35
Släderna: Nyköping.....	1	28,80	—	—	—	1	5	3	51,28	2	35,36	90	5	21	4	80,08	2	35,36	90	6	26
Strengnäs.....	—	—	—	—	—	—	—	2	16,59	—	—	—	2	—	2	16,59	—	—	—	2	—
Eskilstuna.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	95	2	12	—	—	2	—	95	2	12
Mariefred.....	1	53	—	—	—	1	3	1	16,13	—	—	—	1	1	2	69,13	—	—	—	2	4
Trosa.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	14	20	1	5	—	—	1	14	20	1	5
Summa för städerna	2	81,80	—	—	—	2	8	6	84	5	49,36	205	11	39	8	165,80	5	49,36	205	13	47
Summa för hela länet	3	142,63	—	—	—	3	16	41	483,86	6	49,36	213	46	66	44	626,49	6	49,36	213	49	82

Tab. N:o 9 b.

HANDLANDE, ÅR 1865.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
	Å landsbygden och i köpingen.				Bevilling i och för rörelsen.	I städerna.				Bevilling i och för rörelsen.
	Handlande.		Betjening.			Handlande.		Betjening.		
	m.	q.	m.	q.	R:dr R:mt.	m.	q.	m.	q.	R:dr R:mt.
Handlande, som idka grosshandel eller försälja varor i bod eller från annat upplagsställe	59	7	55	8	614,50	87	12	113	6	1,774,50

Anm. Af Handlande, som utom den ort, der de äro bosatte, sjelfve eller genom andra kringföra eller annorlunda än å marknad till salu utbjuda varor på landsbygden, finnas inga. Ej heller hafva några utländningar inom länet idkat handel.

Tab. N:o 10 a.

HEMMAN OCH JORDLÄGENHETER M. M. Å LANDSBYGDEN.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Hemman och jordlägenheter af alla slag, efter olika natur, vid femårsperiodens slut.	H e m m a n.		A n t a l					Taxeringsvärde sista året. R:dr R:mt.
	Mantel.		Brukningsdelar.	Jordtorp.	Ryttare-, soldat- och båtsmanstorp.	Backstugor.	Andra lägenheter.	
	oförmedlade.	nu varande.						
A) Krono-egendomar.								
1) Under allmän disposition.								
a) Kungs- och Kungsladugårdar	63,625	63,625	10	36	—	2	1	1,046,000
b) Säterier	9,500	5,500	4	—	—	—	—	101,000
c) Hemman	40,688	36,688	59	61	4	13	2	741,800
d) Boställen	217	180,648	243	100	6	69	16	3,561,599
e) Jordlägenheter, 13 st.	—	—	—	211	6	71	76	269,640
f) Fiskerier, 2 st.	—	—	—	—	—	—	3	1,980
g) Verk och Inrättningar, 3 st.	—	—	—	—	—	—	1	224,500
2) Under enskild disposition.								
a) Säterier	2,500	1,875	2	—	—	—	—	47,168
b) Hemman	12,155	11,389	32	18	—	101	3	152,000
c) Jordlägenheter, 95 st.	—	—	—	8	—	2	203	157,150
d) Fiskerier, 3 st.	—	—	—	—	—	—	—	3,500
e) Verk och Inrättningar, 39 st.	—	—	—	—	—	—	6	798,541
Summa	345,468	299,725	—	—	—	—	—	7,104,878
B) Skatte-egendomar.								
a) Boställen	1,625	0,958	3	1	—	—	4	27,800
b) Säterier	38	36,250	30	19	7	7	1	1,136,400
c) Hemman	1,529,548	1,198,968	3,837	639	390	626	64	25,957,872
d) Jordlägenheter, 151 st.	—	—	—	868	312	547	359	441,665
e) Fiskerier, 7 st.	—	—	—	—	—	—	2	10,510
f) Verk och Inrättningar, 53 st.	—	—	—	—	—	—	55	811,090
Summa	1,569,173	1,236,176	—	—	—	—	—	28,385,337
C) Frälse-egendomar.								
a) Boställen	7	7	8	7	—	1	2	110,100
b) Säterier och ladugårdar	404,750	377,568	233	433	12	106	6	12,586,339
c) Rå- och rörshemman	204,750	166,021	196	155	—	47	8	3,492,428
d) Hemman	1,588,703	1,237,495	2,044	654	239	376	24	25,327,083
e) Jordlägenheter, 232 st.	—	—	—	1,517	125	467	222	631,320
f) Fiskerier, 2 st.	—	—	—	—	—	—	7	3,100
g) Verk och Inrättningar, 69 st.	—	—	—	—	—	—	145	1,549,029
Soldattorp, som i allmänhet ligga på oskiftad mark	—	—	—	—	279	—	—	—
Summa	2,205,203	1,788,079	—	—	—	—	—	43,699,399
Summa summarum	4,119,844	3,323,980	6,701	4,727	1,380	2,435	1,210	79,189,614

Tab. N:o 10 b.

JORDOMRÅDE OCH EGENDOMAR I STÄDERNA.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
År.	Tomter.		Antal nybyggda bodings- hus.	Jordar och lägenheter.						Taxeringsvärde.		
	Antal			Åker.	Äng.	Skog.	Betes- mark m. m.	Summa jordarcal.	Nuva- rande mantal.	Hus och tomter.	Jordar.	Summa. Rint Rdr.
	bebyggda.	obe- byggda.										
1861.....	1,200½	191	7	8,966,6	5,472,4	32,515,8	46,954,8	32½	4,180,274	571,241	4,751,515	
1862.....	1,203½	189	10	8,955,4	5,472,4	32,527	46,954,8	32½	5,381,504	1,193,515	6,575,019	
1863.....	1,207½	186	14	8,955,4	5,472,4	32,527	46,954,8	32½	6,303,140	1,098,991	7,402,131	
1864.....	1,219½	176	28	8,955,4	5,472,4	32,527	46,954,8	32½	6,785,387	1,116,600	7,901,987	
1865.....	1,228½	171	21	8,955,4	5,472,4	32,527	46,954,8	32½	7,055,207	1,125,898	8,181,105	

Tab. N:o II.

LAGA SKIFTEN, ÅREN 1861—1865.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.
År.	Såta skiftens antal.	A f s l u t a d e l a g a s k i f t e n .																							
		Antal.	Skiftade mantal.		Qvarboende delägares					Utflyttande delägares					Summa skiften.	Skiftade kvadratref.						Utgifter till Landtmätare och gode mäu. R.dr.	Öfriga beräknade utgifter. R.dr.		
			Oformelade.	Nuvärande.	Skiftes-antal.				Summa.	Skiftes-antal.				Summa.		Åker.	Äng.	Odlingsmark.	Afrösningsjord.	Impedimenter.	Summa.				
					1.	2.	3.	4.		öfver 4.	1.	2.	3.											4.	öfver 4.
1861...	33	30	24½	42½	40	39	17	—	—	96	16	21	9	—	—	46	254	15,672	9,311	937	39,247	329	65,496	24,550	47,967
1862...	31	31	3	29½	14	22	18	—	—	54	24	23	8	—	—	55	206	11,607	8,429	3	35,382	445	55,866	20,296	44,190
1863...	39	30	7½	32½	29	23	20	—	—	72	18	35	13	—	—	66	262	10,227	7,309	430	22,294	126	40,386	18,821	43,185
1864...	28	30	—	28½	31	29	14	—	—	74	11	21	12	—	—	44	220	9,069	6,018	709	21,013	414	37,223	16,740	39,883
1865...	31	34	—	53	91	49	27	2	—	169	35	29	13	—	—	77	410	19,726	13,425	375	67,599	567	101,692	33,594	58,676
Summa	162	155	35	185½	205	162	96	2	—	465	104	129	55	—	—	288	1,352	66,301	44,492	2,454	185,535	1,881	300,663	114,001	233,901

Anmärkingar och ytterligare upplysningar.

Sedan rubriken till kolumnen 26, genom Kongl. Landtmäteri-Styrelsens Cirkulär af den 22 Februari 1864, synes fått en sådan förklaring att med »beräknade utgifter» ej bör förstås endast sådana, hvilka icke godtgöras genom annan, då åtnjuten, motsvarande förmån; så har derför bordt anmärkas att, efter sålunda vunnen folkning, sifferuppgifterna i ofvanberörde kolumn ingalunda kunna utvisa de verkliga utgifterna, hvilka senare äro högst betydligt mindre än här angifna utgifter.

1.	2. . 3. 4. 5. 6.					7. 8.		
	Afkortad.					Anordnad eller		
	1861.	1862.	1863.	1864.	1865.	1861.	1862.	
Stats-medel.								
Ordinarie ränta	R:mt R:dr	4,446,69	4,524,14	4,553,41	4,570,44	4,563,15	158,031,65	160,221,10
Afrads-spanmål	" "	—	12,52	—	—	—	115,071,08	118,985,05
Krono-tionde	" "	107	110,38	109,41	—	—	88,353,31	91,159,34
Arrende-medel	" "	73,91	—	—	—	—	52,518,80	51,497,48
Tionde tackjernsmedel	" "	—	—	—	—	—	92,59	92,59
Mantalspenningar	" "	2,502,74	574,59	406,53	443,91	450,69	21,916,72	22,348,93
Bötesmedel	" "	8,326,20	8,233,73	4,055,76	4,111,41	3,229,16	9,032,72	9,542,17
Beväringsmanskapets bötesmedel	" "	15	75	32,50	211	97,50	67,50	150
Kavalleri-Regementenas hästvakans-spanmål	" "	—	3,86	—	—	—	11,752,10	12,231,05
Tillfällig rotevakansafgift	" "	—	—	—	—	—	188,89	99,03
Fjerde Hufvudtitelns besparingsmedel	" "	—	—	—	—	—	1,741,48	1,455,72
Femte d:o d:o	" "	—	—	—	—	—	320,58	282,38
Sjette d:o d:o	" "	—	—	—	—	—	100,50	—
Attonde d:o d:o	" "	—	—	—	—	—	—	38,47
Nionde d:o d:o	" "	—	—	—	—	—	—	35,02
Tross-passevolans-afgift	" "	—	—	—	—	—	602,87	602,87
Båtsmansvakans-afgift	" "	—	—	—	—	—	959,68	878,79
Kontrollstämpel-medel	" "	—	0,36	—	—	—	601,68	530
Bränvinstillverknings-afgift	" "	—	—	—	—	—	277,134,80	241,855,20
Chartæ-Sigillatæ-medel	" "	—	—	—	—	—	45,988,46	40,356,73
Auktionsmedel för försåld koppar och malm efter inlöst mindre bränvinsbränningsredskap	" "	—	—	—	—	—	3,135,99	82,86
Observationsmedel	" "	—	—	—	—	—	86,87	10
Diverse levereringar	" "	—	—	—	—	—	256,12	353,26
Summa		15,471,54	13,539,58	9,157,61	9,336,76	8,340,50	787,959,39	752,858,04
Riksgälds-medel.								
Allmän bevilning	R:mt R:dr	2,348,58	496,34	451,92	568,76	576,60	91,891,08	78,954,84
Tidningsstämplings-medel	" "	—	—	—	—	—	297,22	391,47
Skatterättmedel	" "	—	—	—	—	—	152,04	101,46
Ekeskogslösen	" "	—	—	—	—	—	58,03	42,62
Observationsmedel	" "	—	—	—	—	—	379,54	61,64
Summa		2,348,58	496,34	451,92	568,76	576,60	92,777,91	79,552,03
Diverse Verks medel.								
Allmänna Beväringsfonden	R:mt R:dr	—	—	—	—	—	2,200	1,700
Bränvinsförsäljningsafgift	" "	—	—	—	—	—	48,266,92	46,900,92
Folkskoleafgift	" "	1,065,40	328,78	292,74	434	444	17,296,53	17,066,14
Wadstena Krigsmanshus-kassas medel	" "	—	—	—	—	—	195,28	1,08
Jagtkassemedel	" "	—	—	—	—	15	57,74	71,66
Riddarhusafgift	" "	5	5	10	10	10	695	755
Kurhusmedel	" "	439,19	222,56	198,60	295,80	298,40	12,464,29	11,240,12
Landehöfdinge-ackordsmedel	" "	—	—	—	—	—	960	960
Nyköpings hospitals öfverskotts-spanmålsmedel	" "	—	—	—	—	—	9,304,30	9,611,87
Stockholms Skolestats spanmålsmedel	" "	—	—	—	—	—	517,48	533,80
Stockholms Stora Barnhus medel	" "	—	—	—	—	—	2,188,95	2,255,42
Skogsplanterings-kassans medel	" "	—	—	—	—	—	2,301,65	2,622,96
Båtsmansbeklädnads-ersättningsmedel	" "	—	—	—	—	—	3,681,99	—
Amiralitets-Krigsmanskassans medel	" "	—	—	—	—	—	37,50	—
General-Landtmäteri-Kontorets bötesmedel	" "	—	—	—	—	—	75	—
Landstings-medel	" "	—	—	—	—	—	—	—
Premiefonden för rofdjurs dödande	" "	—	—	—	—	—	1,161,66	1,192,40
Observationsmedel	" "	—	—	—	—	—	644,11	95,60
Summa		1,509,59	556,34	501,34	739,80	767,40	102,048,40	95,006,97
Summa summarum		19,329,71	14,592,26	10,110,87	10,645,32	9,684,50	982,785,70	927,417,04

No 12.

UPPBÖRDEN.

9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
inom räkenskapsåret influten.			Resterade vid räkenskapsårets slut.					Summa uppbörd, deri inberäknade restantierna från föregående år.				
1863.	1864.	1865.	1861.	1862.	1863.	1864.	1865.	1861.	1862.	1863.	1864.	1865.
160,566,69	157,078,77	154,872,58	—	—	0,38	—	220,19	162,478,34	164,745,24	165,120,48	161,649,21	159,655,92
118,102,40	112,241,41	108,280,77	—	—	—	—	530,42	115,071,08	118,997,57	118,102,40	112,241,41	108,811,19
90,819,12	89,241,89	86,158,73	—	4,62	—	—	20,14	88,465,31	91,274,34	90,428,53	89,241,89	86,178,87
51,674,62	46,030,29	49,507,89	—	—	—	—	—	52,592,71	51,497,48	51,674,62	46,030,29	49,507,89
—	—	—	—	—	—	—	—	92,59	92,59	—	—	—
22,800,27	20,272,29	20,459,31	45,12	30,40	46,80	40,40	69,60	24,464,58	22,953,92	23,253,60	20,756,60	20,979,60
6,550,35	7,773,97	4,709,49	1,429,97	1,075,78	1,869,95	1,145,54	2,066,37	18,788,89	18,856,68	12,476,06	13,030,92	10,005,02
105	160	162,50	57,50	122,50	237,50	227,50	172,50	140	347,50	375	598,50	432,50
12,012,83	11,862,34	11,491,90	—	—	—	—	—	11,752,10	12,284,91	12,012,83	11,862,34	11,491,90
548,86	494,71	81,42	—	—	—	—	—	188,89	99,03	548,86	494,71	81,42
1,586,08	1,984,41	2,142,29	—	—	—	—	—	1,741,48	1,455,72	1,586,08	1,984,41	2,142,29
476,90	401,60	423,05	—	—	—	—	—	320,58	282,38	476,90	401,60	423,05
—	—	—	—	—	—	—	—	100,50	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	38,47	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	35,02	—	—	—
602,87	602,87	602,87	—	—	—	—	—	602,87	602,87	602,87	602,87	602,87
887,50	782,09	861,59	—	—	—	—	—	959,68	878,79	887,50	782,09	861,59
496,31	403,35	454,03	—	—	—	—	—	601,68	530,36	496,31	403,35	454,03
270,258,90	207,206,78	216,432,16	—	—	—	—	—	277,134,80	241,855,20	270,258,90	207,206,78	216,432,16
49,599,99	41,506,41	28,587,62	—	—	—	—	—	45,988,46	40,356,73	49,599,99	41,506,41	28,587,62
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
81,43	—	1,744,96	—	—	—	—	—	3,135,99	82,86	—	—	—
231,93	—	3,83	—	—	—	—	—	86,87	10	81,43	—	1,744,96
—	—	—	—	—	—	—	—	256,12	353,26	231,93	—	3,83
786,902,05	698,043,18	686,976,99	1,532,59	1,233,30	2,154,63	1,413,44	3,079,22	804,963,52	767,630,92	798,214,29	708,793,38	698,396,71
81,785,60	83,999,95	85,457,44	169,10	146,58	63,30	123,25	227,43	94,408,76	79,597,76	82,300,82	84,691,96	86,261,47
455,10	474,25	412	—	—	—	—	—	297,22	391,47	455,10	474,25	412
91,50	145,04	180,03	—	—	—	—	—	152,04	101,46	91,50	145,04	180,03
1,97	0,64	8,17	—	—	—	—	—	58,03	42,62	1,97	0,64	8,17
174,50	79,57	301,05	—	—	—	—	—	379,54	61,64	174,50	79,57	301,05
82,508,67	84,699,45	86,358,69	169,10	146,58	63,30	123,25	227,43	95,295,59	80,194,95	83,023,89	85,391,46	87,162,72
1,000	1,400	900	—	—	—	—	—	2,200	1,700	1,000	1,400	900
44,659,63	59,457,09	67,660,71	—	—	—	—	—	48,266,92	46,900,92	44,659,63	59,457,09	67,660,71
17,323,76	20,245,60	20,465,60	37,22	24,50	37	40	69,60	18,399,15	17,419,42	17,653,50	20,719,60	20,979,20
0,49	3,71	5,82	—	—	—	—	—	195,28	1,08	0,49	3,71	5,82
7,50	2,50	3,75	—	—	—	—	—	57,74	71,66	7,50	2,50	18,75
770	795	815	—	5	—	—	—	700	765	780	805	825
11,405,16	13,485,60	13,625,20	23,84	15,56	23,40	23,60	42,20	12,927,32	11,478,24	11,627,16	13,805	13,965,80
960	960	960	—	—	—	—	—	960	960	960	960	960
9,512,77	9,408	9,114,60	—	—	—	—	—	9,304,30	9,611,87	9,512,77	9,408	9,114,60
529,13	522,90	506,58	—	—	—	—	—	517,43	533,80	529,13	522,90	506,58
2,235,82	2,206,35	2,136,14	—	—	—	—	—	2,188,93	2,255,42	2,235,82	2,206,35	2,136,14
2,329,73	2,212,74	1,002,36	—	—	—	—	—	2,301,65	2,622,96	2,329,73	2,212,74	1,002,36
—	3,899,32	2,528,16	—	—	—	—	—	3,681,99	—	—	3,899,32	2,528,16
—	—	—	—	—	—	—	—	37,50	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	75	—	—	—	—
1,490,50	2,240,43	1,19	—	—	—	—	—	—	—	—	2,240,43	1,19
—	1,550,12	1,694,22	—	—	—	—	—	1,161,66	1,192,40	1,490,50	1,550,12	1,694,22
—	—	42,75	—	—	—	—	—	644,11	95,60	—	—	42,75
92,224,49	118,389,36	121,462,08	61,06	45,06	60,40	63,60	111,80	103,619,05	95,608,37	92,786,23	119,192,76	122,341,28
961,635,21	901,131,99	894,797,76	1,762,75	1,424,94	2,278,33	1,600,29	3,418,45	1,003,878,16	943,434,24	974,024,41	913,377,60	907,900,71

Tab. No 13.

SPARBANKERNA.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
År.	Under året					Vid årets slut				Klassifikation af delägarna efter deras vid hvarje års slut inestående behållning.										
	tillkomne nya delägare.	afgångne delägare.	insatt belopp.	i räkenskaperna godtgjord ränta å delägarnes kapital.	uttaget belopp.	qvarstående delägare.	inestående behållning, tillhörande delägarna.	befintligt öfverskott (grund- och reservfond, räntevinster m. m.)	Summa af kolumnerna N:is 8 och 9.	Behållning i Sparbank:	1861.		1862.		1863.		1864.		1865.	
											Antal delägare.	Summa R:dr R:mt.	Antal delägare.	Summa R:dr R:mt.	Antal delägare.	Summa R:dr R:mt.	Antal delägare.	Summa R:dr R:mt.	Antal delägare.	Summa R:dr R:mt.
Antal.	Antal.	R:dr	R:mt.	R:dr	R:mt.	Antal.	R:dr	R:mt.	R:dr	R:mt.	R:dr	R:mt.	R:dr	R:mt.	R:dr	R:mt.	R:dr	R:mt.	R:dr	R:mt.
1860	—	—	—	—	—	6,271	887,699	61,582	949,281	under 1 R:dr.....	279	135	267	137	267	132	298	147	290	145
										fr. 1 t. o. m. 10 R:dr	1,261	7,386	1,302	7,209	1,402	8,131	1,429	8,093	1,582	8,264
1861	970	612	206,465	50,764	166,736	7,836	1,122,226	75,092	1,197,318	» 10—25 »	1,148	16,789	1,211	18,328	1,315	23,019	1,395	22,672	1,391	22,644
										» 25—50 »	993	32,632	1,047	37,976	1,102	47,376	1,140	43,834	1,193	45,686
1862	1,019	607	226,017	55,679	181,522	8,248	1,222,365	84,693	1,307,058	» 50—100 »	1,135	71,544	1,197	78,608	1,251	86,128	1,337	90,050	1,394	95,006
										» 100—200 »	1,175	163,953	1,252	177,039	1,338	184,393	1,412	195,282	1,480	194,838
1863	1,278	667	240,428	61,012	188,237	8,859	1,335,568	95,101	1,430,669	» 200—300 »	599	136,907	657	148,980	745	161,069	751	171,212	763	174,641
										» 300—400 »	401	126,132	426	139,633	468	145,101	492	158,336	482	156,279
1864	1,145	761	224,007	64,912	238,275	9,243	1,386,214	104,149	1,490,363	» 400—500 »	248	94,381	268	110,772	281	119,058	295	121,705	305	123,604
										» 500—1000 »	447	282,114	466	300,941	519	345,792	508	342,180	553	360,177
1865	1,177	789	248,218	66,913	271,847	9,631	1,432,600	111,232	1,543,832	utöfver 1000 »	150	190,253	155	202,742	171	215,369	186	232,703	198	251,316
										Summa	7,836	1,122,226	8,248	1,222,365	8,859	1,335,568	9,243	1,336,214	9,631	1,432,600

Tab. No 14.

FATTIGVARDEN.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	
År.	Fattigvårds-samhällen			Antal fattighus.	Antal fattighjon, som erhållit full försörjning.								Antal af fattigvården understödde, som ej fått full försörjning.			Fattigvårdens inkomster. R:dr R:mt.									
	med gemensam fattigvård.	med fattigvården rotaris delad.	antal rotar.		Äldre personer, vårdade				Barn, vårdade i och utom fattighus.		Summa.		Summa af båda könen.			Afkastning af egendom, kollekter m. m.	Personel afgift.	Tillskott		Ersättning		Summa utgifter i och för fattigförsörjning. R:dr R:mt.			
					i fattighus.		på annat sätt.											efter fyrk eller bevilning.	efter annan grund.	af stats-medel.	af annat fattigvårds-samhälle.		Summa inkomster.		
					m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.	Summa.									m.	q.
1:sta Fögderiet.....	29	1	9	37	64	166	59	94	70	78	193	338	531	201	338	539	5,706,66	2,136,85	2,863,65	6,273,88	178,24	25	17,183,78	17,485,13	
2:dra d:o.....	14	4	23	31	57	141	58	84	67	52	182	277	459	246	494	740	10,392,39	2,339,56	275	11,442,33	398,63	4,50	24,852,41	23,224,23	
3:dje d:o.....	18	1	—	19	35	109	31	41	42	49	108	199	307	67	148	215	5,331,89	1,088,75	1,776	4,004,19	80	7,50	12,288,33	11,205,19	
4:de d:o.....	17	2	7	24	43	99	36	61	60	49	139	209	348	52	143	195	3,438,66	1,408,55	3,651,85	2,518,87	—	—	11,017,93	10,553,67	
Nyköpings stad.....	1	1	9	1	7	26	—	—	17	19	24	45	69	14	56	70	2,480,01	1,084,25	8,725,72	—	—	10,80	12,300,78	8,699,16	
Trosa d:o.....	1	—	—	1	1	9	—	—	2	2	3	11	14	4	2	6	109,91	47,78	527,31	—	49,49	—	734,49	743,04	
Strengnäs d:o.....	1	—	—	1	5	10	—	—	3	12	8	22	30	3	19	22	1,218,08	232,75	1,574,29	—	—	—	3,025,12	2,613,26	
Mariefreds d:o.....	1	—	4	2	2	8	—	—	—	—	2	8	10	—	7	7	431,01	70,92	156,57	150	—	—	808,50	689,35	
Eskilstuna d:o.....	1	—	—	1	10	16	—	—	23	27	33	43	76	26	62	88	534	519	5,949	—	—	44	7,046	6,265	
Thorshälla d:o.....	1	—	—	1	—	10	1	2	3	7	4	19	23	—	7	7	170,50	150	600	190	—	—	1,110,50	1,341,96	
Summa för 1861	84	9	52	118	224	594	185	282	287	295	696	1,171	1,867	613	1,276	1,889	29,813,11	9,077,91	26,099,39	24,579,27	706,36	91,80	90,367,84	82,819,99	
1:sta Fögderiet.....	29	1	9	37	67	172	52	89	80	78	199	339	538	185	323	508	4,899,83	2,302,24	1,130,50	7,595,58	176,03	25	16,129,18	16,843,23	
2:dra d:o.....	14	4	23	31	58	136	54	83	65	57	177	276	453	244	527	771	8,888,93	2,716,70	510	15,050,51	361,29	8,50	27,535,93	26,817,22	
3:dje d:o.....	18	1	—	19	30	103	32	41	41	46	103	190	293	63	153	216	4,781,43	866	1,766,10	4,289,48	80	—	11,783,01	10,874,06	
4:de d:o.....	17	2	7	24	44	100	39	61	58	46	141	207	348	50	140	190	4,205,48	1,132,36	3,656,85	2,340,87	—	17	11,352,56	10,285,79	
Nyköpings stad.....	1	1	9	1	13	28	—	—	23	23	36	51	87	32	90	122	3,793,87	996,50	7,955,20	—	—	—	12,745,57	13,072,14	
Trosa d:o.....	1	—	—	1	2	6	—	—	2	2	4	8	12	2	2	4	138,73	90	440,45	56,60	40,08	—	765,86	855,84	
Strengnäs d:o.....	1	—	—	1	6	8	—	—	5	13	11	21	32	2	12	14	961,27	321,25	1,533,52	—	—	—	2,816,04	2,444,98	
Mariefreds d:o.....	1	—	4	2	3	9	—	—	—	—	3	9	12	—	7	7	516,46	66,98	151,21	150	—	—	884,65	778,18	
Eskilstuna d:o.....	1	—	—	1	11	13	—	—	26	25	37	38	75	24	71	95	1,572	514	4,960	—	—	37	7,083	5,353	
Thorshälla d:o.....	1	—	—	2	—	11	1	2	3	7	4	20	24	—	6	6	122	150	550	200	—	—	1,022	1,209,94	
Summa för 1862	84	9	52	119	234	586	178	276	303	297	715	1,159	1,874	602	1,331	1,933	29,880	9,156,03	22,653,85	29,683,04	657,40	87,50	92,117,80	88,534,38	
1:sta Fögderiet.....	29	1	9	37	62	169	52	103	71	74	185	346	531	176	324	500	6,339,93	2,312,87	6,824,47	4,177,56	188,17	25	19,868	19,825,36	
2:dra d:o.....	14	4	23	31	60	137	47	89	66	61	173	287	460	239	531	770	7,834,11	2,691,53	4,819,20	10,560,54	526,20	30	26,461,58	25,233,89	
3:dje d:o.....	18	1	—	23	30	123	33	55	52	62	115	240	355	62	157	219	5,302,64	1,139,28	3,298,93	3,852,86	252,22	—	13,845,93	12,176,68	
4:de d:o.....	17	2	7	24	44	102	40	63	61	48	145	213	358	54	153	207	3,210,91	1,372,30	3,659,85	2,311,49	—	—	10,554,55	11,081,76	
Nyköpings stad.....	1	1	9	2	34	32	—	—	20	28	54	60	114	14	97	111	4,525,41	971,75	7,933,44	7,583,33	—	—	21,013,93	17,187,90	
Trosa d:o.....	1	—	—	1	1	4	—	—	2	2	3	6	9	2	4	6	142,11	104,75	386,89	163,08	41,67	—	838,50	611,44	
Strengnäs d:o.....	1	—	—	1	5	11	—	—	4	8	9	19	28	4	13	17	563,16	321,50	1,174,56	—	—	—	2,059,22	2,688,19	
Mariefreds d:o.....	1	—	4	2	2	10	—	—	—	—	2	10	12	—	6	6	719,58	71,07	147,07	150	—	—	1,087,72	885,59	
Eskilstuna d:o.....	1	—	—	1	10	13	1	1	29	18	40	32	72	28	99	127	2,090	432	4,320	—	—	120	6,962	8,928	
Thorshälla d:o.....	1	—	—	2	—	11	1	2	4	8	5	21	26	—	6	6	300	150	750	350	—	—	1,550	1,375,42	
Summa för 1863	84	9	52	124	248	612	174	313	309	309	731	1,234	1,965	579	1,390	1,969	31,027,85	9,567,05	33,314,41	29,148,86	1,008,26	175	104,241,43	99,994,23	

Södermanlands län.

Tab. No 14.

Fortsättning af Tab. No 14.

FATTIGVÅRDEN.

1. År.	2. Fattigvårds- samhällen	3. med gemensam fattigvård.	4. med fattigvården rotévis delad.	5. Antal fattighus.	6. Antal fattighjon, som erhållit full försörjning.								7. Antal af fattigvår- den understödde, som ej fått full försörjning.			8. Fattigvårdens											
					9. Äldre personer, vårdade				10. Barn, vårdade i och utom fattighus.				11. Summa.		12. m.	13. q.	14. Summa af båda könen.	15. inkomster. R.dr R.mt.									
					16. i fattig- hus.		17. på annat sätt.		18. m.		19. q.		20. Afkast- ning af egendom, kollektor m. m.	21. Personel afgift.				22. Tillskott		23. Ersättning		24. Summa af annat fattig- vårds- sam- hälle.	25. Summa utgifter i och för fattigför- sörjning. R.dr R.mt.				
					m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.			etter fyrk eller be- villning.	etter annan grund.	af stats- medel.	af annat stats- medel.									
1:sta Fögderiet.....	29	1	9	37	65	171	53	95	83	79	201	345	546	186	380	566	4,773,02	2,880,97	9,585,91	3,306,74	289,06	25	20,860,70	20,561,92			
2:dra d:o	14	4	23	31	62	133	50	84	67	68	179	285	464	234	510	744	7,940,16	2,903,97	6,232,79	9,091,24	59,93	3	26,231,09	24,163,71			
3:dje d:o	18	1	—	23	31	117	38	54	54	63	123	234	357	61	159	220	4,913,61	1,644,85	4,950,18	2,455,02	290,77	—	14,254,43	14,341,68			
4:de d:o	17	2	7	24	43	100	41	62	60	51	144	213	357	49	148	197	4,143,22	1,789,64	5,239,98	2,251,64	—	—	13,424,48	12,941,64			
Nyköpings stad	1	1	9	2	42	49	—	—	25	31	67	80	147	11	123	134	5,367,11	1,033	6,427,53	—	—	11,80	12,839,44	16,317,73			
Trosa d:o	1	—	—	1	1	3	—	—	2	3	3	6	9	1	3	4	74,97	103,50	257,64	105,50	46,40	—	588,01	498,91			
Strengnäs d:o	1	—	—	1	4	12	—	—	2	7	6	19	25	3	12	15	1,225,11	305,75	1,199,59	—	—	—	2,730,45	2,649,41			
Mariefreds d:o	1	—	4	2	1	7	—	—	2	—	3	7	10	1	6	7	410,51	71,07	148,93	150	—	—	780,51	725,50			
Eskilstuna d:o	1	—	—	1	15	14	1	1	32	27	48	42	90	43	90	133	605	433	4,692	—	—	147	5,877	8,667			
Thorshälla d:o	1	—	—	2	—	10	1	2	5	6	6	18	24	—	5	5	178,30	150	650	350	—	—	1,328,30	1,471,87			
Summa för 1864	84	9	52	124	264	616	184	298	332	335	780	1,249	2,029	589	1,436	2,025	29,631,01	11,315,75	39,384,55	17,710,14	686,16	186,30	98,914,41	102,339,37			
1:sta Fögderiet	29	1	9	37	58	169	59	99	83	77	200	345	545	176	364	540	5,825,04	3,356,39	9,233,35	2,884,06	249,26	49	21,597,10	22,146,76			
2:dra d:o	16	4	23	33	65	148	52	86	72	71	189	305	494	238	520	758	7,265,69	3,507,77	6,275,15	9,260,56	41,92	6	26,356,49	25,781,87			
3:dje d:o	18	1	—	23	36	128	34	54	59	65	129	247	376	66	162	228	5,273,68	2,003,43	5,539,09	2,347	253,07	—	15,421,27	14,656,02			
4:de d:o	17	2	7	24	43	101	35	70	59	50	137	221	358	55	155	210	3,379,44	1,953,44	4,996,13	2,120,52	31	181	12,661,53	12,832,93			
Nyköpings stad	1	1	9	2	44	37	—	—	29	34	73	71	144	14	134	148	6,447,03	1,079,25	8,640,75	—	—	555,66	16,722,69	17,669,53			
Trosa d:o	1	—	—	1	1	2	—	—	2	1	3	3	6	2	3	5	90,33	103,50	495,31	—	41,61	—	730,75	602,47			
Strengnäs d:o	1	—	—	1	4	12	—	—	3	8	7	20	27	5	18	23	710,93	314,50	1,489,60	—	—	—	2,515,03	2,891,30			
Mariefreds d:o	1	—	4	2	3	9	—	—	2	—	5	9	14	2	11	13	684	146	162,99	150	—	—	1,142,99	941,13			
Eskilstuna d:o	1	—	—	1	21	14	1	2	37	47	59	63	122	29	115	144	1,522	449	5,774	—	—	4	7,749	9,329			
Thorshälla d:o	1	—	—	2	—	12	—	2	5	6	5	20	25	1	5	6	124,91	150	950	377	—	—	1,601,91	1,400,75			
Summa för 1865	86	9	52	126	275	632	181	313	351	359	807	1,304	2,111	588	1,487	2,075	31,328,05	13,063,28	43,556,37	17,139,14	616,26	795,66	106,498,76	108,251,76			

Stockholm 1867. P. A. Norstedt & Söner, Kongl. Boktryckare.